

יד ושם
עיקרי תכנית העבודה
לשנת 2022

1. אגף הארכיונים (כולל מחלקת היכל השמות)

יעדים אסטרטגיים: תמונת מצב קיימת ומיפוי האתגרים הגדולים

ארכיון יד ושם מקיים מזה שנים רבות מאמץ נרחב להגדלת אוספיו, מתוך כוונה לשמש כמקום המרכזי לתייעוד אודות השואה עבור קהיליית החוקרים, כמו גם עבור חוקרי משפחות והקהל הרחב.

עם זאת, אין די באיסוף החומרים, ומטרת העל הינה להביא להנגשתם של חומרים אלו בחדר הקריאה בארכיון (במערכת האינטראנט) וככל שהדבר מותר חוקית - גם באינטרנט. תקופת הקורונה והיעדר האפשרות לערוך נסיעות לחו"ל רק העצימה את ההבנה הכללית בדבר חשיבות הנגשת החומרים הארכיוניים המצויים שבידינו לקהלי המשתמשים השונים של הארכיון - גם מרחוק. לאור זאת, להלן פירוט ומיפוי של שורת האתגרים המשמעותיים ביותר הניצבים אגף הארכיונים.

- **הגדלת שיעורי הנגשה של חומרים מקוטלגים:** מתוך החומרים המקוטלגים - כיום 18% בלבד מונגשים באינטרנט וכ- 30% באינטראנט, ואילו יתרת החומרים אינם מונגשים כלל. בשנים הקרובות יפעל האגף להביא למצב בו כלל החומרים המקוטלגים שהנגשתם מותרת חוקית נגישים באינטראנט. כמו כן האגף שואף להגדיל ככל הניתן את שיעור החומרים המונגשים אונליין.
- **הנגשת חומרי רכש טרם קטלוג עמוק:** לנוכח פעילות הרכש הנרחבת של הארכיון בעשורים האחרונים, כ-40% מחומרי הרכש קוטלגו, בין אם ידנית או באמצעות הסבות. כך שמרבית החומרים - כ-60% - אינם נגישים עדיין לקהלי המשתמשים שלנו. יד ושם שואף למצוא דרכים חדשות להנגשת הדאטה של חומרי רכש אלו בחדר הקריאה גם לפני תהליך קטלוג מפורט, כך שיהיו נגישים לקהל החוקרים הזקוק להם. היעד הוא להציג את המטה דאטה של חומר זה באתר האינטרנט של יד ושם. צוות אגף הארכיונים נמצא בתהליך תכנון אסטרטגי יחד עם אנשי אגף טכנולוגיות מידע להשגת יעד זה.
- **רישום מפורט והנגשת אוספי התצלומים וסרטי מקור מתקופת השואה:** חלק ניכר מהאוספים הוויזואליים של יד ושם אינם רשומים או מונגשים לציבור. דגש מיוחד יושם בשנת 2022 על האצתם והשלמתם של תהליכים אלה לטובת ציבור החוקרים והקהל הרחב.
- **בחינת טכנולוגיות חדשניות בעבודת הארכיון:** עבודת הארכיונאות עוברת שינויים ומהפכות בשנים האחרונות. תהליכים אלה כרוכים בשילוב כלים טכנולוגיים חדשניים בעבודת הארכיון. במהלך 2022 יבחנו האמצעים הטכנולוגיים החדשים (כגון AI, מערכות לזיהוי פנים) שיוכלו לקדם את עבודת הארכיון לעמוד בקדמת התחום המקצועי הארכיונאי.
- **מיפוי המצב החוקי:** כמהלך משלים לשני אתגרי ההנגשה לעיל, עלינו למפות את המצב המשפטי ולקדם מיפוי והסדרה של מצאי החוזים, זכויות השימוש והמגבלות החוקיות להנגשה (צנעת הפרט וחוקי הגנת פרטיות של המדינות השונות שמהן נרכשו חומרים). בנוסף, יושם דגש על הנגשת כלל החומרים שסיווגם המגביל ניתן להסרה.
- **קישוריות:** אתגר-על נוסף, השזור באתגרים שלעיל, הינו הגברת הקישוריות בין המאגרים השונים והעמקת הקשר בין מאגר שמות קורבנות השואה, לבין מאגרי המסמכים, הסרטים והתצלומים של יד ושם.
- **היערכות למעבר למשכן האוספים:** היערכות זו נדרשת הן לשם תכנון המעבר הפיזי, והן לבחינה התאמת תהליכי ונהלי העבודה. בין היתר, נדרש להשלים את פרויקט הסריקה של כלל חומרי המקור לפני המעבר.

בכוונת האגף להוסיף ולפעול בתחומי הליבה שלו, תוך מתן מענה ליעדים המפורטים להלן.

1. הרחבה והעמקה של הנגשת תיעוד הארכיון באתר האינטרנט של יד ושם. בכלל זה:

• המשך העלאת עמודי תיעוד סרוקים למאגר המסמכים.

• השלמת פורטל עדויות ווידאו בפלטפורמת YVNG והעלאת כמות גדלה והולכת של עדויות למאגר.

• העלאת פריטי מידע לגבי ניצולי שואה והרחבת כלי החיפוש והאיתור במאגר שמות קרבנות השואה.

- הוספת פריטים לאוסף ארכיון התצלומים של הארכיון ובחינה מחודשת של פעילות המדור ושל אופני קיטלוג והנגשה של תצלומים.
- 2. המשך הפעלת קמפיין ציבורי לאיסוף פריטים מתקופת השואה, והתגברות על הצטברות הפריטים הבלתי מקוטלגים שנוצרה בעקבות סגרי הקורונה.
- 3. גביית עדויות מצולמות של ניצולי שואה, באופן מותאם למגבלות התקופה ותוך מתן מענה לניצולים המבקשים למסור עדותם ללא דיחוי
- 4. תכנון אסטרטגי רב-שנתי של הפעולות הדרושות לאיסוף יעיל של המידע החסר על קרבנות השואה, וכן להעלאתו לאינטרנט, כולל תכנון מחודש של יעדים, סדרי עדיפויות, שיטת עבודה ומקורות מימון.
- 5. הנגשת חומרי רכש ברמת "משלוח" בחדר הקריאה, ומציאת פתרונות להנגשה ברמת אוסף.
- 6. הובלת מיזמים משותפים עם שותפים מהארץ ומהעולם להרחבת הנגישות לתיעוד שואה:
  - המשך הובלת פרויקט תלת-שנתי (2020-2022) במימון IHRA שכותרתו Monitoring Access to Holocaust Archives : ועד לקדם בקרה בינלאומית על הגישה לארכיוני שואה ברחבי העולם.
  - המשך הובלת פרויקט EHR-3 במשך יתרת תקופת הפרויקט (2022-2024) ליצירת והעשרת תשתית מחקר בתיעוד וחקר שואה.
  - ביצוע מיזם לאינדוקס פרטי קורבנות השואה באמצעות מתנדבים, בשת"פ עם ארכיון ארוולסן.
  - ביצוע פרויקט משותף עם EVZ (קרן העתיד) לפיתוח כלי חיפוש חוצה-מאגרים ולבחינת שאלות מתודולוגיות בהנגשת תיעוד.
- 7. ארגון מחדש של הארכיון המנהלי של יד ושם: מעמד משפטי, נהלי הפקדה ביעור ועיון, מיקום פיזי, חומר נייר וחומר דיגיטלי, שיטות עבודה ועוד.
- 8. היערכות רב-ממדית למעבר למשכן האוספים.

פעולות ליבה

הרחבת האוסף

- המשך הפעלת מבצע "לאסוף את השברים" בישראל, תוך התמקדות בקליטת החומר שנאסף, בסריקתו ובהנגשתו לציבור. בכוננת האגף לאוסף במהלך 2022 כ-14,000 פריטים נוספים מכ-700 מוסרי חומר, להתמקד יותר בפניות קיימות, ללא ביצוע קמפיינים תקשורתיים רחבים.
- הגדלת הקישוריות בין המידע המתקבל ממוסר החומר למערכת המשך הרישום וכן בתהליכי סריקת החומרים, ופיתוח מערכת רישום ממוחשבת וטופס קבלת אוסף באופן מקוון ומוטמע במערכת ה-CRM.
- המשך פעילות הרכש הארכיוני בחו"ל וצילום כ-2.5 מיליון עמודי תיעוד נוספים, תוך שאיפה שלא להחמיץ את ההזדמנויות שהסתמנו בשנים האחרונות ברחבי אירופה. כמו כן, הידוק שיתוף הפעולה עם ארכיון מוזיאון השואה בארה"ב (USHMM) ויצירת קשרים עם גופים ומוסדות חדשים, וכן יישום והרחבת פרויקטים בוותיקן ובכנסיות ומוסדות דת בצרפת.
- צילום עדויות וידאו של ניצולי שואה באופן מותאם לתנאי הקורונה, בהיקף של כ-70 עדויות מצולמות בחודש ובסה"כ כ-800 עדויות.
- השלמת מיפוי הסכמי זכויות השימוש בחומרי הארכיון ופיתוח שיטה להצגת המידע במערכת "ספיר".

ניהול האוספים, שימור התיעוד ודיגיטציה

- תחילת היערכות לפרויקט המעבר למשכן האוספים: בירקוד אוסף התצלומים, סקר חטיבות, ריווח תיקים ועוד.
- המשך שימור ושיקום של כ-3,000 דפי מסמכים ארכיוניים בסיכון.
- בניה מחודשת של פרויקט הדיגיטציה בארכיון: המשך פרויקט הגיבוי הדיגיטלי של מסמכי הנייר והמיקרופילמים בארכיון, והמשך מתן שירותי סריקה וגיבוי דיגיטלי לארכיוני שואה בכל הארץ, המשך פרויקט הגיבוי הדיגיטלי של מסמכי הנייר והמיקרופילמים בארכיון וקידום סריקת חומרי המקור שטרם עברו דיגיטציה ובכלל זה סריקה של 500,000 עמודי נייר, כ-20,000 תצלומים, כ-500 סלילי מיקרופילם וכ-20,000 דפי מיקרופיש.

קיטלוג והנגשה

- המשך העלאת חומרי ארכיון המסמכים לאינטרנט, והנגשה הדרגתית של חטיבות המקור של הארכיון, כולל התיעוד הסרוק.
- המשך קיטלוג וטיפול בכ-80,000 תיקים ארכיוניים, ברישום ידני ובהסבת רישום ממוחשבת, תוך מתן דגש על הנגשת תיעוד מקור וחומרים המתקבלים מהקהל בפרויקט "לאסוף את השברים".
- במהלך 2022 מתכננים הנגשתם של אלפי דפי תיעוד נוספים באמצעות העלאה של פריטים ברמה של אוספים אליהם יקושרו הסריקות הדיגיטליות, ואפיון פרויקט הסבת האוספים.
- במדור עדויות מתוכנן רישום כ-1000 עדויות שטרם נרשמו וטיפול בעדויות החדשות שמגיעות.
- הנגשת מצאי חומרי רכש לאינטרא-נט: מדובר במהלך חדש של פתיחת חומרי תיעוד רכש והצגתם באינטרא-נט ברמת דאטה ומטה דאטה, בפרויקט משותף לארכיון עם אגף טכנולוגיות מידע
- המשך רישום והנגשה של כ-20,000 תצלומים ו-500 סרטי מקור.
- הנגשת עדויות הארכיון בפורטל העדויות באינטרנט בפרויקט משותף עם אגף טכנולוגיות מידע, במסגרתו יוגשו בשנים הקרובות אלפי עדויות כתובות, אודיו ווידאו מחטיבה-0.3

הנצחת יהודים וקהילות

- הרחבת כלי החיפוש והאיתור במאגר שמות קרבנות השואה, כולל הרחבת החיפוש לשמות קשורים כדי לשפר את יכולת האחזור והמציג.
- טיפול בפריטי ניצולים:
- המשך העלאת פריטי ניצולים למאגר השמות באינטרנט ושילובם בממשק הקלאסטרם החדש; כולל טיפול בהרשאות מכוח חוזים;
- בניית מודול למילוי "שאלון לניצול" מקוון, בדומה לדפי עד מקוונים - כשהמודול יהיה פונקציונלי, נבקש לבצע קמפיין פרסום לחשיבות מילוי שאלונים לניצול לצורך תיעוד וזיכרון היסטורי
- יצירת פריט שם נפרד למוסרי דפי העד שמסומנים כניצולים;
- טיפול בשמות הניצולים שמסרו עדות בארכיון, ופתיחת רשומות-שם עבורם
- "קלאסטרם" (מיקבצים): המשך טיוב ופיתוח אלגוריתמים שיאפשרו איתור פריטים שונים הקשורים לאותו קורבן באמצעות השוואת שדות מידע שונים.
- איסוף וקליטה של כ-20,000 דפי עד וכ-4,000 שאלונים ניצולים; הקלדה של 20,000 דפי עד ו-3,000 שאלונים לניצול.
- טפול בכ-9,000 פניות למאגר השמות: טיפול בפיגור בפניות הרגילות ותגבור צוות התחקירנים
- הפעלת פיילוט להקלדת שמות בעזרת הקהל (Crowd Sourcing), בשיתוף עם ארכיון ארוולסן.
- הקלדה והסבה של כ-25,000 שמות מפולין.

קשר עם משתמשים

- פיתוח הצוות, הכשרתו והתמחות במתן שירות מותאם לקהלי וקהילות המשתמשים הרלוונטיות
- מתן דגש לנושא חקר המשפחות לציבור הרחב בשרותי היעץ והפעלת 2-3 קורסים גנאלוגיים לציבור הרחב המתעניין בחקר שורשי המשפחה.
- פיתוח כלים למענה לצרכי יעץ למחקר ובכלל זה השתלמויות צוות מקצועיות בנושאים הקשורים לתולדות השואה וכן יצירת מאגר מתעדכן של מומחים בתחומים שונים, וכן של מחקרים בהתהוות, בשיתוף עם מכון המחקר
- המשך הכשרת מתנדבים לסיוע בעבודת היעץ וניהולם

מובילות בין-לאומית: הובלה, מעורבות והשפעה על תהליכי הנגשת תיעוד השואה בעולם.

- המשך הובלת פרויקט תלת-שנתי (2020-2022) במימון IHRA שותרתו Holocaust : Monitoring Access to Archives
- המשך הובלת פרויקט EHRI-3, במשך שלוש השנים הבאות (2022-2024). סדרת הפעולות שנבצע בשנת 2022 תגובש ברבעון הראשון של השנה.

- המשך מעורבות בוועד המנהל של ארכיון ארולסן, בקבוצת מומחי היעץ על חומרי ארולסן, ובמיזם לשיפור הנגישות לארכיון ארולסן בעזרת פלטפורמת YVNG, וכן שותפות עם ארכיון ארולסן בפרויקט קראודסורסינג להסתייעות בקהל להקלדת פרטים מתוך כרטסת חיפוש קרובים ה-CL.
- המשך ביצוע הפרויקט המשותף עם EVZ (קרן העתיד) לפיתוח כלי חיפוש חוצה מאגרים ולבחינת שאלות מתודולוגיות בהנגשת תיעוד.
- פרויקט ג'נסיס: פיילוט של שת"פ בין אגפי – אגף בית הספר ואגף הארכיונים בביצוע סדרה של פרויקטים המשלבים היבטים חינוכיים ומגישים את אוצרות התיעוד השמור ביד ושם. רשימת הפרויקטים שיאושרו על ידי הקרן תוגש בהמשך

שונות

- הדרכת כ-350 ביקורים בארכיון יד ושם
- הכשרת צוותי הארכיון לפעולות הדרכה וקיום מפגשים להדרכה בקומפקטוס ובמעבדה.
- הכנת מרחב הדרכה ארכיוני חדש המספר את סיפורו של הארכיון והתיעוד ביד ושם. מרחב זה ישמש את קהלי המבקרים השונים בפעולות למידה ופדגוגיה ארכיונית.
- בניין הכח המקצועי: קיום מערכות הכשרה ולימוד לצוותי הארכיון. לצורך כך יתקיימו שיתופי פעולה עם הגופים האקדמיים העוסקים בתחום.
- היערכות וארגון הארכיון לקראת המעבר למשכן האוספים החדש הנבנה בימים אלו – זאת הן בהיבטים הפיזיים המרובים בהם כרוך הפרויקט והן בבחינה מחודשת של תהליכים ונהלי פעולה, האחדתם והתאמתם למשכן החדש.
- ארגון מחדש של הארכיון המנהלי של יד ושם: מעמד משפטי, נהלי הפקדה ביעור ועיון, מיקום פיזי, חומר נייר וחומר דיגיטלי, שיטות עבודה, צוות המחלקה ועוד.

2. ספריית יד ושם

בשנת 2022 יימשך צמצום פערי ההספק שנוצרו בעקבות הקורונה, יקודם שינוי מהותי בדרכי העבודה של המקטלגים וכדי להתאימן לסטנדרטים מקצועיים עדכניים. יעד זה תלוי בגיוס כח אדם איכותי ומקצועי במקום חברי הצוות שפרשו ב-2020 ו-2021. כמו כן, נדרש גיבוי מקצועי של אגף טכנולוגיות מידע.

במהלך השנה יקודמו הנגשת אוסף הספרייה באמצעות דיגיטציה, העלאה מחודשת של הקטלוג הספרים של ספריית יד ושם לאתר יד ושם, חיבור למאגרים מקוונים, הרצאות ופרסומים. יפורסם תקנון השאלה מעודכן אשר יחול גם על השאלות בתוך יד ושם. ייעשה מאמץ לפתח מנגנון להזמנת ספרים, הארכת השאלה, ומשלוח תזכורות אוטומטיות להחזרת ספרים דרך אתר האינטרנט של יד ושם. יימשך קידום קשרי הספרייה בתוך יד ושם ומול ספריות וארגונים אחרים בארץ ובעולם.

* * *

מרכז הצפייה

- פרוגרמה ודיון אסטרטגי: "הגדרת משימות ואחריות מרכז הצפייה- הדור הבא": המשך פעילות רכש וקטלוג שוטפים.
- הקרנות סרטים לשלל פעילויות הארגון : און-ליין, פיזי והיברידי. יש צפי להמשך העלייה בביקוש לשירותי המרכז.
- ניהול מאגר מפיקי סרטים של יד ושם: הטמעת נוהל פנימי בקרב העובדים, כתיבת מכרז חדש - "הרחבה למאגר מפיקי סרטים ליד ושם" לפרסום בתחילת 2022.

- תחרות "פרס אבנר שלו" תרומת מיכאלה וליאון קונסטנטינר – תתקבל החלטה לגבי מסגרת חדשה לקיום התחרות ל"מצויינות קולנועית בסרט העוסק בשואה"
- פתיחה מחודשת של מרכז הצפייה למבקרים בתנאי קורונה: הרצת מימשק הצפייה בעמדות הקהל ומערכת מקוונת להזמנת תורים.

3. המכון הבין-לאומי לחקר השואה (כולל מחלקת הוצאה לאור)

יעדים וכיווני פעולה מרכזיים

בשנת 2022 נמשיך בפיתוח ובהרחבה של הפרויקטים המחקריים הנערכים במסגרת המכון; בפעילות האקדמית שתכלול כינוסים בין-לאומיים, מפגשי חוקרים, ימי עיון וסדנאות מחקר, בהידוק קשרים עם מכוני מחקר וחוקרים בעולם, בתמיכה בחוקרים צעירים העוסקים בנושא השואה ובפרסום מחקרים, דברי כינוסים, תעודות, מונוגרפיות, זכרונות ויומנים השמורים בארכיון יד ושם והוצאה לאור של **קובץ המחקרים**. נמשיך לתמוך בהוראה האקדמית על ליבת השואה באוניברסיטאות בישראל כמו גם בפיתוח ותכניות עידוד לתלמידי מחקר. בשנת 2022 נמשיך לחזק את הקשרים האקדמיים שנוצרו עם מוזיאון השואה בווינגטון, שיתוף פעולה שיתבטא בין היתר בקיום סדנאות מחקר משותפות ופרויקטים מחקריים משותפים וכן עם אוניברסיטאות ומכוני מחקר בעולם. תימשך המעורבות החשובה של נציגי המכון בפעילות של IHRA ו-EHRI. המכון ימשיך לפעול למען מחקר חופשי ונטול לחצים חיצוניים. זאת, במיוחד לאור הצעדים במדינות שונות, המבקשות להגביל את מחקר השואה וליצור נרטיב מגמתי ומעות.

המכון ימשיך להתאים את פעילותו להגבלות הקורונה, מבלי לגרוע מביצוע משימותיו המחקריות המתוכננות.

דגשים נבחרים

פרויקטים מחקריים

- במסגרת פתיחת הארכיון של האפיפיור פיוס ה-12 מתכנן המכון הבינ"ל להתחיל בפרויקט חדש שתכליתו גיבוש קבוצת מחקר שתעבוד על החומרים החדשים שנפתחו ע"י הכנסייה בפני קהל החוקרים. בפרויקט ייקחו חלק חוקרים מהארץ ומחו"ל אשר ישהו באיטליה לתקופת מחקר לצורך איתור החומרים באוספים שנפתחו בארכיון הוותיקן ויכתבו מאמרים על סוגיות העולות מכך. הפרויקט יתקיים בשיתוף פעולה עם מכון המחקר של מוזיאון השואה בווינגטון.
- במסגרת פרויקט *אתרי הרצח* יורחב תת-אתר האינטרנט שלו "הסיפור שלא סופר", ויתווסף מחקר על 150 אתרי רצח, הכולל קטעי עדויות, מסמכים ארכיוניים ועוד. בשנת 2022 יסתיים שדרוג הפרויקט למערכת "ספיר" וייחל שדרוג אתר האינטרנט.
- במסגרת פרויקט *השילוחים* תימשך עבודת המחקר, מיפוי ארכיוני ואיסוף תיעוד מקורות בנוגע לשילוחים מאזור הגנרלגוברנמן. לתת-אתר האינטרנט "מסילות אל האבדון", יתווסף מחקר על 100 שילוחים וגלי שילוחים.
- יקודם המפעל המשותף של תרגום לאנגלית של הסדרה *Die Verfolgung und Ermordung der Europäischen Juden durch das Nationalsozialistische Deutschland 1933-1945*.

השתתפות בארגון EHRI

בשנת 2022 ימשיך מכון המחקר להרחיב את פעילותו במסגרת EHRI PP, לקראת הקמתו של מכון אירופאי לחקר השואה.

בשנת 2022 תוגבר מעורבותו של המכון בעבודת IHRA, לקראת כניסתו של דר' רוב רוזט לתפקיד יו"ר של (AWG) Academic Working Group.

מרכזי מחקר

- במסגרת המרכז לחקר תולדות יהודי ברה"מ בתקופת השואה ע"ש משה מירילשווילי ייחל המחקר החדש בנושא "המשפחה היהודית בברית המועצות בתקופת מלחמת העולם השנייה" בנוסף ייערך לשונית ספרו של מקסים שרייר *I Saw It* ויראה אור ברוסית ספרו של ארקדי זלצר על מצבות זיכרון בברית המועצות. המרכז יארגן, בשיתוף מכון המחקר בווינגטון, סדנת מחקר לחוקרים צעירים. ד"ר ארקדי זלצר ימשיך במתן הרצאות מקוונות ופרונטליות וכן נמשיך בחיזוק והרחבת הקשרים עם מוסדות וחוקרים מחו"ל. המרכז יתמוך בפרויקטים מחקריים שונים כפרויקט אתרי הרצח ופרויקט חיילים יהודים בצבא האדום. המרכז ימשיך להעניק מספר מלגות לחוקרים צעירים.
- במסגרת המרכז לחקר השואה בפולין נמשיך ונקדם את פרויקט "תולדות השואה – פולין" – יערכו שתי סדנאות חוקרים בהשתתפות החוקרים המעורבים בפרויקט לצורך שיתוף ודיון בנושאים הקשורים לכתיבת הכרך ונתחיל בגיבוש המחקרים השונים לכדי כתב יד אחיד. במסגרת כינוס *Lessons and Lagacies* אשר בשל הקורונה נדחה ל-2022 ושעתיד להתקיים באוטווה, ייערך מושב מיוחד שיעסוק בפרויקט תולדות השואה – פולין בהשתתפות דוד זילברקלנג וחוקרים נוספים בפרויקט; יובא לדפוס ויראה אור כרך המאמרים שהוגשו במסגרת פרויקט המחקר בנושא "רשתות". במסגרת פרויקט פרסום תעודות קצרות מתקופת השואה – אנו נבחן, אפשרות של תרגום ופרסום תעודה נוספת בסדרה.
- במסגרת המרכז לחקר תוצאות השואה והשלכותיה תראה אור החוברת הרביעית בסדרת יומניו של יהודה בקון אשר תכלול את יומנים 7-8, היומנים ילוו בהקדמה מדעית וכן תימשך העבודה על היומנים הבאים בסדרה; תיערך לשונית אסופת המאמרים בנושא "שיקום פסיכולוגי של ניצולי שואה" בעקבות סדנת מחקר שנערכה בנושא בספטמבר 2020. הכרך יראה אור בשיתוף עם American University of Paris. יועמקו קשרי המחקר עם חוקרים פרטיים וגופי מחקר העוסקים בנושא זה.
- במסגרת המרכז לחקר תולדות יהודי גרמניה יימשכו הכתיבה והתרגום מאמרים שילכלו בסדרת "העיתונות היהודית בגרמניה הנאצית", יימשך פרויקט התרגום לעברית של תעודות מהסדרה הגרמנית VEJ וכן תימשך כתיבת מאמרים במגוון נושאים. יימשך המחקר בנושא "הדרה, נישול ומאבק בראי הטבע: יהודי גרמניה תחת השלטון הנאצי – מבט היסטורי וסביבתי".

אירועים

- במהלך השנה יתקיימו כ-10 מפגשי צוות חוקרים במגוון נושאים, ההרצאה השנתית של הקתדרה לחקר השואה ע"ש ג'ון ניימן וההרצאה השנתית של קרן דנק גרטנר.
- המכון יערוך את סדנת הקיץ הבין-לאומית. טרם נקבע נושא.
- מתוכננות להתקיים 6 סדנאות, חלקן במסגרת מרכזי המחקר של המכון.
- מתוכננים להתקיים 7 ימי עיון והשקות ספרים במגוון נושאים.
- האירוע השנתי לזכרו של פרופ' דוד בנקיר ז"ל יתקיים בחודש פברואר.

- המכון ייטול חלק בארגון אירועים אקדמיים בשיתוף עם מוסדות מחקר שונים. כך למשל נהיה שותפים של אוניברסיטת תל אביב בכינוס בנושא "70 שנה להסכם השילומים".
- תתקיים תכנית הרצאות עם Boston College, שמטרתה לקדם מחקר והוראת השואה במוסד זה.

פרסים ומלגות

- גם ב-2022 יוענקו כ-16 מלגות עידוד לתלמידי מ"א וד"ר אשר לומדים באוניברסיטאות בישראל וכן מלגות ד"ר לתלמידי חו"ל; כמו-כן יוענק פרס יד ושם לספר מחקר.
- ב-2022 יארח המכון כ-10 חוקרים מהארץ ומחו"ל במסגרת תכנית עמיתי המחקר ויארח (בהתאם למגבלות הקורונה) מספר חוקרים במסגרת של Home institution (חוקרים המקבלים מלגה ממקור אחר אך המתארחים במכון לביצוע מחקרם).

הוצאה לאור

- ההוצאה לאור תמשיך לעבוד על מגוון כתבי היד הנמצאים בעבודה וצפויה לפרסם כ-30 כותרים חדשים, מתוכם 4 כרכי קובץ מחקרים (2 באנגלית ו-2 בעברית).

4. בית הספר הבין-לאומי להוראת השואה

המשך שגרת חירום

משבר הקורונה פגע קשה במערכות החינוך בארץ ובעולם, ובעיקר יצר רמת אי ודאות גדולה במשק. בשלב הגשת תוכנית העבודה, נובמבר 2021, עדיין יש מרכיב גדול של חוסר ודאות לגבי מרכיבים מהותיים המשפיעים דרמטית על היכולת לתכנן את השנה. אי הודאות נוגעת להיבטים כגון:

1. תקציב בית הספר (המושפע מתקציב ממשלתי שלא נסגר, ותקציב תרומות מתנדנד)
2. מערכת החינוך בישראל מתנדנדת בין בידודים, פעילות און ליין והוראה פרונטאלית. ישנן תחזיות לפיהן יהיה סבב נוסף של מוטציית קורונה אשר תשפיע על סגירת חלקים ממערכת החינוך.
3. השפעה על מערכות חינוך ברחבי העולם – עשרות מדינות מולן אנו עובדים. ההשפעה נוגעת לא רק לשאלות טכניות (פיזי או און ליין; תקציבים) או פדגוגיות (אופני הוראה), אלא להשפעות מאקרו – למי יש קשב לנושא השואה...?
4. האם השמיים יהיו פתוחים, ולאילו פרקי זמן, ויאפשרו לקבוצות להגיע לסמינרים ביד ושם?

על-מנת להתמודד עם אי-הודאות, זו השנה השנייה שבה בית הספר מקיים תהליכים פנימיים במטרה למתן את קשיי התקופה:

1. נערכו דיונים פנימיים ושיטתיים בתוך כל מחלקה לאורך כל השנה
2. התקיימו שיחות עם בוגרים על-מנת לגבש תמונת מצב ולאסוף מידע מהשטח
3. תהליכי למידה ברמות שונות ואל מול אתגרים שונים (עולם ללא ניצולים; פדגוגיה מוטת עתיד; שפה תקשורתית וכו').
4. נערכו מיפויים של ציוד נדרש כדי לעבור לאופי פעולה מקוון. הוגשו בקשות הצטיידות להנהלת יד ושם
5. אותרו תוכנות חינוכיות תומכות, ושודרגו יכולות ההדרכה וההכשרה של הצוות
6. דיוני עומק בתהליכי תכנון וקביעת הנחות עבודה לקראת 2021
7. המשך הטמעה של איחוד מחלקות חו"ל (תהליך שהחל ב-2020) למחלקה אחת בינלאומית – וזאת כדי ליצור מיקוד, תיאום טוב יותר בגזרות הפעולה, וחיסכון במשאבים ליד ושם

הנחות העבודה לתכנון 2022

1. תקציב:

- א. התכנון המקורי יצא מנקודת מוצא שתקציב בית הספר לשנת 2022 יהיה זהה לתקציב תחילת 2020 לפני הקיצוץ + תוספות הסכמים קיבוציים. עניין זה חשוב, מכיוון שבמהלך 2021 בית הספר המשיך לבנות יכולות ותשתיות לחזרה לפעילות "נורמלית".
- ב. בשבועות האחרונים התברר כי בהנחיית הנהלה תקציב בית הספר יהיה זהה לתקציב 2021 (הזהה לתקציב 2020 לאחר קיצוץ). לעניין זה יכולות להיות משמעותיות במחצית השנייה של השנה.
2. פעולות פרונטליות בינלאומיות יתחילו מינואר 2022, ויתגברו לאורך השנה. פעילות פרונטלית של חיילים, כוחות ביטחון, תלמידים ומורים – נעשית כבר עכשיו (לא בהיקפים מלאים כתוצאה ממגבלות במוזיאון וחוסר במדריכים), ותמשיך לאורך השנה.
3. הצורך בפיתוח מקוון ימשיך ויתרחב. לעניין זה משמעותיות – כוח אדם, משאבים לטובת פעולות און-ליין, וקשב ניהולי.
4. מסעות לפולין – יתחדשו לא בהיקף מלא, החל מהרבעון הראשון של 2022.
5. המשך צורך בפיתוח פעולות אלטרנטיביות – כגון מסע ישראלי במקום מסע לפולין; וכד'
6. דגש על יצירת הזדמנויות בחו"ל, שיווק ושימור שותפים קיימים
7. צורך בפעולות פיתוח עובדים ומנהלים והתמודדות עם שחיקה מצטברת

פעילות עם קהלי יעד בארץ

1. מורים ישראלים

פעילות המחלקה תתמקד בהשתלמויות מורים ופעילות במכללות, בעיקר באופן מקוון מתוכננת פעילות לכ – 8,000 מורים.

- ימי עיון גדולים מקוונים למורים סביב ליל הבדולח, 27 בינואר, יום השואה.
- ימי עיון גדולים מקוונים לסטודנטים במכללות ובאוניברסיטאות בתחומי מדעי הרוח, החברה, ומדעים מדויקים.
- כנס למקבלי החלטות במערכת החינוך שיתקיים בתחילת חודש יולי.
- פיתוח חומרי למידה אינטראקטיביים לחינוך המיוחד, ולהשתלמויות מורים סביב הנושא השנתי של 80 שנה למבצע ברברוסה.
- פרויקט ויקשטאטל בשיתוף מכללת הרצוג ועמותת ויקימדיה.
- הכנת מרחב למידה בנושא השואה בחט"ב.
- הכנת סביבת למידה בנושא יהודי גרמניה בשיתוף מחלקת תקשוב.
- פרויקט "קהילות" לקראת י' בטבת בקרב הציבור החרדי.
- כנס למלמדים ומורות בתשעת הימים.
- הכנת 3 גיליונות של כתב העת "בשביל הזיכרון".
- הכנת מאגרי למידה למורים בהיסטוריה סביב נושאים המופיעים בבחינת הבגרות והטמעתם בקרב המורים

2. תלמידים וצעירים מהארץ ומחו"ל

פעילות המחלקה תתמקד במגוון פעילויות לבתי ספר ומסגרות החינוך הבלתי פורמלי, תכניות לנוער ומנהיגות צעירה מחו"ל, מסעות נוער לפולין, מסעות נוער בישראל ופרויקטים ייחודיים/לימודיים ואמנותיים. הפעילות מתוכננת להתקיים פיזית ביד ושם ובאופן מקוון לכ – 120,000 משתתפים, חלקם במספר פעילויות.

● תכניות חט"ע

- הבניית דגמי פעילות חדשים לתלמידי חט"ע, בעקבות שינוי תכנית הלימודים בהיסטוריה והוראת השואה.
- קיום הפעילות בהר לצד ימי עיון מקוונים הכוללים סיורים וירטואליים, סדנאות, הרצאות ומפגשים עם אנשי עדות ופעילות אינטראקטיבית.

● **תכניות חט"ב ויסודי**

- הטמעת פעילות שתי הניידות החדשות לחטיבת הביניים וליסודי,
- הרחבת פרויקט בר/בת מצווה לערים נוספות ולבתי ספר חדשים

● **מנהיגות צעירה מחו"ל**

כ – 90,000 משתתפים בפעילויות השונות.

- מיקוד במתן מענה לצרכים הייעודיים של תלמידים וצעירים, מנהיגות צעירה, ארגוני סטודנטים ומדריכים ברחבי העולם, דרך סמינרים מקוונים, ימי עיון, סדנאות, השתלמויות ופרויקטים מיוחדים.
- פיתוח תכניות וסמינרים מקוונים למנהיגות צעירה בשיתוף בוגרי יד ושם מגרמניה, איטליה, טורקיה, הולנד, ליטא, פולין, ארה"ב, הודו ועוד.
- קיום ימי עיון מקוונים לתלמידים וצעירים מחו"ל לצד המשך הפעילות על ההר.
- עבודה חינוכית עם סטודנטים בפרויקט "מסע".
- פעילות מיוחדת לציון י' בטבת, 27 בינואר ויום השואה.
- פיתוח שיתופי פעולה חדשים בשדה החינוך הבלתי פורמלי ומסגרות מנהיגות צעירה.
- קיום הכנות לפולין ומסעות אלטרנטיביים מקוונים לתלמידים מחו"ל.
- השתתפות צוות יד ושם בהכשרה של מדריכי פולין בסמינרים מקוונים.
- פיתוח שת"פ חדש ותוכנית חינוכית מקוונת "שגרירים צעירים" עם תלמידי כיתות ו'–י"ב בקלגרי, קנדה.

3. צבא וכוחות הביטחון

פעילות חינוכית לכ – 144,000 חיילים ומפקדים בצה"ל וכוחות הביטחון השונים. ימי עיון בכירים, תכניות אלטרנטיביות למסעות ומשלחות לפולין ופרויקטים מיוחדים. הפעילות תתמקד בשני צירי פעילות מיוחדים: חנוכתו והפעלתו של מבנה קבע חינוכי בעיר הבה"דים והטמעת נרחבת של אסופת "קולכם שמעתי" בצבא ובמשטרת ישראל.

5. פעולות מיוחדות עם קהלי יעד בארץ

צה"ל וכוחות הביטחון

- **פתיחה והפעלה של מרכז יד ושם בקרית הדרכה של צה"ל בנגב**, פרויקט דגל מוביל של ביה"ס והמחלקה. המרכז החינוכי חדש ופורץ דרך בתחום הנחלת זיכרון השואה בארץ, ולראשונה מוקם בתוך בסיס צה"ל. לפיכך, צוות המחלקה יעסוק בשנה זו במספר תחומים: חשיפה ושיווק, הכשרה והשתלמויות מדריכים, בניית מסלולים מותאמים לאוכלוסיות, וכמובן הדרכות. תיעשה פעולה להכניס את ההדרכות במרכז לתיקי היסוד הצה"ליים, ויש לבצע עבודה מול הצבא והזכיין לסגירת הסכם הפעלה לשנה השנייה.
- "קולכם שמעתי" **שיח זיכרון לצה"ל**, הרחבת הפרויקט והטמעה נרחבת בצבא.
- "קולכם שמעתי" **שיח זיכרון למשטרת ישראל**, הטמעת השיח במסגרת הכשרות מפקדים, בוגרי משלחות וספ"כ.
- **בתי מדרש לבכירים** – ימי עיון היברידיים מגוונים ליחידות וקבוצות בראשות אל"מ ומעלה לאורך השנה.
- "**חסד אחרון**": פרויקט זכרון בשת"פ שב"כ ומחלקת חסא"ע, להנצחת חסא"ע הקבורים בארץ.
- **מסעות חלופיים בארץ**: לנוכח הקורונה הפעלת מתווה למסעות בארץ.
- **יום השואה הבינלאומי**: ימי עיון ביד ושם, בבסיסים ובארגונים השונים ברחבי הארץ ומקוונים, צעדת נצר אחרון, בתי מדרש ועוד.
- **משלחות מפקדים בכירים לפולין**: לפי תכנון עם הצבא וארגוני הביטחון.
- **קתדרות העמקה והעשרה**: תוכנית חדשה למפקדים ובוגרי משלחות.
- **פרויקט זיכרון בבתי הסוהר**: תוכנית השתלמויות לאסירים.
- **כבאות והצלה לישראל**: הפעלת תוכנית רחב הכשרות הארגון.

- תכניות רוחב ל - 6 בתי הספר של השב"כ – המשך ביצוע מתווה פעילות תוך חידוש ודיוק התכניות, נוכח חילופי מנהלים, קשיים והזדמנויות שנוצרו בתקופת הקורונה.
- משטרת ישראל – הפעלת תוכנית רוחב להכשרות הארגון.
- רפא"ל – הפעלת תכנית חדשה הכוללת ימי עיון, שיח בין-דורי, אירועי שיא שנתיים.
- 'דור לדור יביע אומר' – שיח בין-דורי העוסק בזכרון למשרתי כוחות הביטחון ובני משפחתם.
- תוכנית חדשה לקצונה הבכירה בצה"ל – מב"ל, פו"מ, מ"פ מגדים.
- מילואים – מיסוד העבודה מול מערך המילואים ושיווק ימי עיון למערך דרך מקח"ר.
- "נצר אחרון" - פרויקט משותף נוסף עם שירות הביטחון הכללי וצה"ל במטרה להשלים, לעדכן, לעבות ולהעמיק את פרויקט "נצר אחרון". הנצחת, הכרת והוקרת פועלם ומורשתם של מי שהיו שריד אחרון למשפחותיהם, ונספו בשואה.
- שימור עבודת עומק עם אוכלוסיות ייחודיות
- **קורסי הכשרת מדריכים מחלקת צה"ל וכוחות הביטחון**
  - **קורס מדריכים למרכז הקבע בדרום ולפעילות חוץ (מס' 2)**
  - **הכשרת קורס משקיות הסברה** - יחידת הסברה חדשה של יד ושם, הכשרת מש"קיות חדשות.
  - **השתלמויות למדריכי ביה"ס ומדריכי משלחות** - עבור תכנים ותוכניות חדשות של המחלקה.

תלמידים וצעירים

- המשך תכנון, פיתוח והקמה של מרחבי הדרכה חדשניים בבית הספר.
- קונגרס תנועות נוער
- תכניות ייחודיות בשבוע י' בטבת: לתלמידי ישיבות תיכוניות ואולפנות, מתנדבי/ות השירות הלאומי, ועוד.
- תוכניות מיוחדות בשבוע יום השואה הבין-לאומי ה-27 בינואר 2022.
- תכניות ייחודיות בשבוע יום השואה לבני נוער מישראל ומחו"ל.

● קורסי הכשרת מדריכים

- קורס פולין: פתיחת קורס בנובמבר 2022
- קורסי מדריכי פולין לחברה החרדית גברים/נשים
- קורסי הכשרה ייעודיים מקוצרים למדריכים בשפה הערבית.
- קורס הכשרת מדריכים של המחלקה
- ניהול תוכניות השתלמויות לצוות מדריכי יד ושם ולצוות מדריכי תכנית "שליחי השליחים".

● פרויקטים אומנותיים

- מגוון פרויקטים אומנותיים ברחבי הארץ ובפורמט מקוון, ובהם:
  - שברי זיכרון** – פרויקט סרטי אנימציה עם HIT; **זיכרון מוזיקלי** (הכפר הירוק); שת"פ עם הכפר הירוק ונוער גרמני -מופע בגרמניה ב-27/1 ובירושלם ביום השואה, הצוללת הצהובה ירושלים); **פרויקט דור 4.0** – תחרות עיצוב והקמת סביבות השראה במרחב הבית ספרי; **"זיכרון מבעד לעדשה" ארצי** – עם רשת אורט ישראל – מפגשי תלמידים עם ניצולי שואה בקהילה, תיעוד ועיצוב תערוכת צילומי ניצולים **Reading Together**: פרויקט בשיתוף מחלקת אירופה לעבודה משותפת של תלמידים גרמניים וישראלים. דגם זה יופעל השנה במספר מדינות נוספות; **"אבנים מדברות"** – שת"פ עם מחלקת חינוך בעיריית חולון ללימוד תלמידי העיר על קהילות ישראל ויזמה ליצירת תיעוד סיפורן באתר בית הקברות העירוני; **משמרים זיכרון- יוצרים תאטרון** פרויקט בשת"פ עם מפמ"רית תאטרון ומגמות תאטרון בארץ; **ילד זוכר ילד**- פרויקט למחקר ותיעוד ילדים ונוער שניספו בשואה; **יוצרים זיכרון**- פרויקט כתיבת שירה עם נוער בסיכון; **כתיבה עם סדנאות הבית** - פרויקט ספרותי לתיכונים; **זיכרון מתחדש**- פרויקט שת"פ לעיצוב הזיכרון באמצעות אינסטגרם; **קולנוע ושואה** - פרויקט יצירת קולנוע עם גמגמת קולנוע של חוות הנוער הציוני

- **סמינרים לתלמידים ומנהיגות צעירה מחו"ל** - קיום סמינרי מנהיגות צעירה ממינכן, פאיידאה (בשת"פ המחלקה הבינלאומית), EUJS.

● אירועי יום השואה

- אירוע מרכזי: חנוכת המרכז החדש בקרית ההדרכה במעמד פרום מטכ"ל, תורמים ובכירי מערכת הביטחון.
- סביב יום השואה הבינלאומי יתקיימו ימי עיון מרכזים לכוחות הביטחון.
- קולכם שמעתי: מעגלי שיח בין מפקדים לחיילים בצה"ל ובמשטרת ישראל - ביום השואה לאחר הצפירה ולאורך השבוע.
- מסע רמטכ"ל ופמלייתו לפולין.
- "חסד אחרון": פרויקט זיכרון חדש בשת"פ שב"כ ומחלקת חסא"ע, להנצחת חסא"ע הקבורים בארץ + הוצאת ספר.
- בתי המדרש לאלופים ובכירי מערכת הביטחון סביב יום הזיכרון לשואה ולגבורה. שימור והעמקת מסורת.
- אירועים ברחבי הארץ בבסיסי צה"ל ובכוחות הביטחון (צה"ל, משטרה, רפא"ל, שב"ס, כבאות, שב"כ, מוסד).
- ימי עיון גדולים לארגונים ולבסיסים (בסד"ח של מאות משתתפים) – מפגשים היברידיים.
- מגוון פעילויות חינוכיות סביב יום השואה כגון מרכז קהילתי פתוח, עצרת תנועות נוער, פעילויות מחוץ ליד ושם בבתי ספר, במרכזים קהילתיים, במרכזי מוזיקה, בבסיסים, במחוזות ובתחנות משטרה, צעדת נצר אחרון, בתי מדרש ועוד.

● פרויקטים בנושא שואת יהודי ברית המועצות:

- תכנית בתהליכי הגשה לקרן ג'נסיס ותופעל לפי אישור.
- פיתוח כלי הדרכה חדשים בשפה העברית והרוסית לעבודה מקוונת ופיסיח פעילות עם קהלי יעד בארץ - המשך
- פיתוח סיור מקוון במוזיאון לתולדות השואה בשפה הרוסית.
- תוכניות עם קהלי יעד של הפרויקט: קיום תכנית עם תלמידי פרויקט נעל"ה הכוללת ימי עיון ויצירה של תלמידים בעקבות יומן מתקופת השואה.
- קיום תכנית לסטודנטים של מסע הכולל ימי עיון ופרויקט הכשרת מנחים למעגלי שיח ביום השואה.
- מסע אחר – מסע לתלמידי י"א-י"ב בעקבות השאלות הגדולות של השואה.
- תכנית לימודים ומסע של מדריכי יד ושם לליטא ולטביה.
- כנס בוגרים מחמ"ע
- קיום שלושה מחזורים של קורס מקוון בנושא "אין דבר יותר טרגי מגורל עמנו..." – תולדות השואה בשטחי ברית המועצות בשפה העברית וברוסית.
- הפקת פלטפורמה מקוונת בעקבות העדויות.
- צילום סרט עדות חדש.

● פיתוח כלי הדרכה מקוונים חדשים לצעירים (בשיתוף מחלקת פיתוח טכנולוגיה חינוכית)

- הפקת סדנאות וכלי הדרכה מקוונים
- פיתוח ובניה של סורים מקוונים בשפות השונות עבור תוכניות תלמידים, צעירים וסטודנטים.
- הפקת סדנאות מקוונות (מכתבים אחרונים, דמותם של מבצעים, הצלה וחסידים אומות העולם, בעקבות הזיכרון, סיפורם של ילדי קינדר טרנספורט).
- הפקת ניידת בגרסה מקוונת "הרחוב היהודי" בעברית ובאנגלית
- הפקת ניידת בגרסה מקוונת "על אנושי"
- הפקת ניידת מקוונת בערבית "אלבום אושוויץ"
- צילום הרצאות מומחי תוכן מצוות המחלקה וצוות יד ושם
- תחקיר והפקת סרט עדות חדש

● פיתוח כלי הדרכה מקוונים חדשים לצה"ל ולכוחות הביטחון (בשיתוף מחלקת פיתוח טכנולוגיה חינוכית)

- אתר ייעודי לשימוש באסופה קולכם שמעתי
- יצירת כלים מתוקשבים עבור פרויקט קתדרות.
- מסעות החלופים בארץ - תיק עזר מקוון להדרכה.

- פרויקט חסד אחרון – פלטפורמה מקוונת.
- פרויקט בין דורי, פרויקטים חדשים: תיעוד וצילום, הפקת תערוכה מקוונת.
- בתי המדרש לאלופים ובכירי מערכת הביטחון סביב יום הזיכרון (היערכות מרחוק).
- פיתוח סביבה מקוונת לניידת 'אדם זהות זיכרון'- השלמות קצונה בה"ד
- פתוח תוכן מקוון לפעילות חוץ מחלקה ופעילות מקוונת ביחידות – 2 סדנאות נושאות מקוונות.

מורים בישראל

פרסי חינוך יד ושם

- פרסים למפעל חיים בתחום החינוך, עבודות מחקר, ספר ילדים ועבודה חינוכית משמעותית בבתי ספר – אירוע שיא הצפוי להתקיים בחודש יוני.

פעילות בינלאומית

● הכשרת מורים מחו"ל

- מתוכננים כ – 80 סמינרים פרונטליים ומקוונים בכפוף לאילוצים תקציביים ולמגבלות הקורונה.
- ימי עיון פיזיים ומקוונים, סה"כ צפויים כ – 1,500 משתתפים.
- הכנס הבין-לאומי (ה – 11) מתכנן להתקיים בין התאריכים 27-29/12/2022 לקהל בוגרים ושותפים מרחבי העולם - כ - 350 משתתפים. כנס זה מתקיים בד"כ פעם בשנתיים, בגלל הקורונה לא התקיים ב 2020.
- סמינר בוגרים בינ"ל – מתכנן להתקיים בינואר 2022 לכ - 25 משתתפים בשת"פ עם קש"ח.
- המשך קיום סמינרים פיזית בחו"ל, בשיתוף גורמים מקומיים.
- המשך פעילות קהילה לומדת לדוברי אנגלית.
- המשך תוכניות מיוחדות מקוונות ל"דסקים" השונים.
- המשך סיוע ותמיכה לאגף קש"ח ביד ושם, בקיום סמינרים וימי עיון שונים.
- פיתוח – המחלקה תמשיך לפתח חומרי לימוד מותאמים לצרכים החינוכיים במדינות היעד, בשפות שונות ומגוונות, תוך מתן מענה לשני תחומים שונים:
- פיתוח חומרי לימוד לחינוך מיוחד ולילדים עם קשיי למידה / קריאה (כולל ברייל ושפה מופשטת)
- לימוד השואה בעולם גלובאלי ופוסט קולוניאלי.
- המשך פיתוח העבודה בדרום אפריקה, סין וניו זילנד, בחינת הרחבה למדינות נוספות באפריקה, מדינות ערב (מדינות הסכמי אברהם), הודו, טאיוואן, יפן ועוד.
- קנדה – ביסוס דסק חדש שיתרכז בעבודה עם קנדה בשיתוף אגודת הידידים של יד ושם בטורונטו.

● ארצות הברית Echoes & Reflections

- התוכנית צפויה להמשיך פעילות עם השותפים, USC ו-ADL. במטרה להכשיר כ - 3,900 מורים בשנת 2022 במסגרת תכניות שונות וכ – 500 תלמידים. בנוסף יושקעו מאמצים בהכשרת פרחי הוראה והידוק הקשר עם אגודת הידידים בארה"ב
- רוב הפעילות המתוכננת של יד ושם תתקיים באופן מקוון. מתוכננות כ - 60 השתלמויות למורים, לא כולל פעילות מיוחדת עבור תלמידים.
- תכנון סמינר בהשתתפות 25 מורים אמריקאים, ביד ושם, במסגרת התוכנית.

● עבודה באוסטרליה - תכנית גנדל

- לאור ההגבלות של ממשלת אוסטרליה על מעבר הגבולות, הסמינר השנתי יתקיים במתכונת אחרת ויתחלק לשני חלקים: הראשון – קורס היברידי שיתקיים בחודש אפריל במוזיאון השואה בסידני, ל - 40 מורים מרחבי היבשת. פעילות זו כוללת הכשרה ע"י צוות יד ושם בפלטפורמה מקוונת. החל השני – סמינר מקוצר שמתוכנן להתקיים ביד ושם בחודש יוני.
- יושקעו מאמצים, כמו בשנה שעברה, לטפח את הרשת הבוגרים כ"קהילה לומדת", באמצעות מתן כלים פדגוגיים בנושאים שונים, שאותם יוכלו המורים ליישם בכיתות הלימוד.

- ביסוס קשרים עם מוזיאוני שואה חדשים: קיום שיתופי פעולה, סיוע פדגוגי, ייעוץ בהכשרת מדריכים על פי הצורך.

● פעילות הדרכה וחשיפה בחו"ל

- אנשי חינוך ומרצים מטעם בית הספר מתוכננים לצאת לחו"ל ולבצע מגוון פעילויות שונות, כגון סמינרים, הרצאות בבתי ספר, פגישות עם חדרי מורים, פגישות עם שותפים ועוד, כלל שיתאפשר, במחצית השנייה של השנה

● פעולות מיוחדות

- תכנון פעילות מיוחדת למעצבי דעת קהל ממדינות מוסלמיות בשיתוף עם "פרויקט אלדין" ויצירת קשרים עם מדינות ערב (במסגרת "הסכמי אברהם").
- פורום ICHEIC
- מינוף דו"ח סאלד בחו"ל במסגרת פרסום מאמר מדעי באנגלית

פיתוח למידה מקוונת

המחלקה מתמחה בחקר, ייזום והובלת תהליכי פיתוח וכלים טכנו-פדגוגיים חדשניים, זיהוי מגמות גלובליות בתחום הוראה ולמידה וזיהוי צרכים פדגוגיים ויישומם.

שנת העבודה של 2022 תאופיין בהמשך שינוי מהותי של אופני ההדרכה וההכשרה בבית הספר, לאור השינויים שעובר העולם בזירה החינוכית והכללית. מחלקת הלמידה המקוונת מרחיבה את פעילותה לעולם החינוך ורשתות חברתיות והאינסטגרם, פודקאסטים, הרחבת עולם המוקי"ם, סרטים חינוכיים מתקדמים בשילוב אנימציות ומציאות רבודה, ושימוש באפליקציות תומכות חינוך. במקביל, המחלקה תמשיך להפיק ולתפעל סרטי עדות חינוכיים, סביבות למידה מתקדמות, שיעורים מקוונים, חומרים עבור קהלי היעד של בית הספר.

- קורסי MOOC המתוכננים לשנת 2022:
  - מו"ק ספרדית
  - מו"ק הסבה – התפתחות הפתרון הסופי
  - מו"ק הסבה – החברה הישראלית והשואה
- פרויקט חדש - עדות באינסטגרם
- סרטי עדות: 10
- סרטי שאלות שרצינו לשאול: 5
- סרטי עדות - שיח ביו-דורי
- פודקאסטים: 16
- סרטי עדות משולבי אנימציה לגילאים הצעירים
- סקרנים ולומדים - סרטים חינוכיים מתקדמים בשילוב אנימציות ומציאות רבודה
- טכנולוגיות חינוכיות וכלים למורים/תלמידים: פיתוח חומרים עבור המחלקות השונות בבית הספר ולקהלי יעד רלוונטיים, כגון:
  - פסגה מקוונת מורים
  - מושגים מונפשים וסרטים היסטוריים
  - חסידי אומות עולם - סרטוני אישים
  - קבוצת פייסבוק
  - ניידות מקוונת
  - ימי עיון וכנסים מקוונים
  - יצירת כלים מתוקשבים עבור פרויקט קתדרות ומסעות החלופים בארץ
  - פיתוח תוכן מקוון לפעילות חוץ מחלקה ופעילות מקוונת ביחידות
  - קומפננטות להרצאות זום
  - יחידות מקוונות אינטראקטיביות
  - התאמת סדנאות קיימות לפורמט של אונליין
  - מפות
  - צירי זמן, ועוד.

השפעה על מדיניות בתחום החינוך, קידום פרויקטים בינלאומיים וקשרי חוץ

הפעילות כוללת קשר מקצועי שוטף עם ארגונים בינלאומיים, חתימה על חוזים לשיתוף פעולה, זיהוי הזדמנויות ויצירת קשרים חדשים, השתתפות בפעילות בינלאומית, יחסי הציבור של בית הספר, עבודה מול תורמים וקידום קשרי החוץ של בית הספר.

● הסכמים וקשרים בינלאומיים

- חידוש מספר הסכמים במהלך השנה, חלק מתוכנית רב שנתית וחלק כיוזמות אד-הוק.
- בחינת הסכמי תרבות בין מדינת ישראל ומדינות שונות בנושא זיכרון והוראת השואה, בשיתוף עם משרד החוץ.
- קשר מקצועי עם ארגונים בינלאומיים: כגון אונסקו, IHRA, או"ם, אבש"ה, אונסקו וכד'.

● ייצוג יד ושם בפורומים בינלאומיים

- ייעוץ לוועידת התביעות בפרויקט הבינלאומי לבדיקת רמת הידע על השואה במדינות שונות. עד כה, התקיימו חמישה סקרים וצפויה מעורבות בביצוע 2 נוספים בשנת 2022.
- המשך הובלה בוועדה בין-אגפית בתיאום הרצאות מקוונות לקהל הרחב הבינלאומי, ומעקב אחר נתונים של הפעילות המקוונת של יד ושם, לקהלים בחו"ל.
- המשך ריכוז שיתוף הפעולה עם אוניברסיטאות NOTRE DAME ו PACIFIC LUTHERAN בארה"ב, בשת"פ עם אגף המכון.
- ימי עיון ייחודיים למקבלי החלטות ובעלי השפעה ציבורית מתוכנן סמינר ל 15 פרלמנטרים אירופאים בשיתוף עם בני ברית
- ארגון כינוס על הוראת השואה בשיתוף פעולה עם אוניברסיטת בר אילן.

- **ביקורי בכירים:** ליווי ביקורי אד-הוק של בכירים מארגונים וממשלות, פעילות המשך ומינוף ביקורי אח"מים בהר הזיכרון ממדינות שונות.

● יחסי ציבור ושיווק (בשיתוף אגף תקשורת)

- ניהול שוטף של חשבונות הפייסבוק והטוויטר של בית הספר במטרה לקדם פרויקטים וחומרים של יד ושם ולתת מענה לפונים.
- **ניהול קשר עם תורמים במודלים שונים של שותפות** (בשיתוף אגף קש"ח)
- **המשך ניהול והובלת "פרויקט סוגיהרה"** (השקה בליטא ב-5 בנובמבר 2022)

5. אגף המוזיאונים

אוספי האמנות והחפצים של יד ושם מהווים את האוסף המקיף והייחודי מסוגו בעולם. במהלך 2022 ימשיך לעמוד במרכז עשייתו האגף הטיפול באוספים המוזיאליים שבאחריותו. אוסף האמנות כולל כ- 13,250 יצירות, ורובן נוצרו בתקופת השואה. אוסף החפצים מונה כ- 43,375 פריטים ששרדו את התקופה. האוספים טרם זכו לתנאי אחסון בהתאם לסטנדרטים מוזיאליים שיאפשרו את שימורם לדורות הבאים. חלק ניכר מאוספי האמנות והחפצים נמצא במצב המחייב טיפול שימורי בהקדם. זהו אפוא עדיין נושא מרכזי לתיעודף משאבים ומאמץ ביד ושם.

- במהלך 2022 מדור השימור ימשיך לתגבר את הפעילות הכוללת לשימור המעשי והשימור המונע של האוספים המוזיאליים. על מנת להמשיך וליישם את התכניות הרב-שנתיות בתחום השימור, יש צורך בהרחבת היקף העבודה והגדלת התפוקות בתחום זה.
- תתקיים היערכות לקראת המעבר למשכן האוספים, המתוכנן להתבצע בסוף 2022. במסגרת זו, האגף ימשיך ללוות את היישום של פרוגרמת המידוף בהתאם לאיפיון הצרכים שהגיש. ימשך ביצוע סקר שימור לאוסף האמנות ולאוסף

החפצים, וישתלב עם פרויקט ספירת המלאי הנמצא בעיצומו. בין הפעולות שייערכו: מיפוי האוספים, לפי סוגי חומרים ואופן הצבתם על המדפים בחללי האחסון לצורך הכנת אריזות מקצועיות.

- תימשך האצת תהליכי הרישום והקטלוג של אוסף האמנות על מנת להביאם מהיקף של 93% נכון להיום, למצב של קטלוג מלא.
- יימשכו פעולות יזומות להעשרת אוספי האמנות והחפצים ממקורות בארץ ובחו"ל.
- יימשכו שיתופי הפעולה עם מוזיאונים בארץ ובחו"ל לגבי השאלות ותערוכות.
- יימשכו אצירה והפקה של תצוגות נושאיות שיוצבו ברחבי הר הזיכרון.
- יימשך פיתוח תערוכות חדשות בפורמט ready 2 print.
- יימשך הטיפול באבטחת האוספים עד המעבר למשכנם החדש.

תצוגות ותערוכות

- **המוזיאון לאמנות השואה:** כנהוג, יוחלפו פעמיים במהלך השנה פריטים מתוך תצוגת הקבע. במסגרת זו יועברו יצירות רגישות לטיפול ומנוחה והן תוחלפנה ביצירות חדשות בהתאם להמלצת ראש מדור שימור. יעודכן הפנל המוקדש לברונו שולץ במידע מחקרי חדש ויוקדש חלל להצגת האוסף החדש של אסתר לוריא (אמנית שחיה בגטו קובנה ושרדה את השואה) שהגיע לאחרונה מארה"ב.
- תצוגת האמבולנס השוודי:** לאחר סיום תהליך השימור והשחזור של האמבולנס שהתבצע בשנים 2019-2020 ראוי להציבו מחדש על הר הזיכרון. האגף הגיש לאישור הצעה לכך.

תערוכות יד ושם בחו"ל:

1. הפקת תערוכת הצילום "הבזקי זיכרון" להצגה במוזיאון השואה ביוסטון, ארה"ב באוגוסט 2022.
2. הפקת תערוכת הצילום "הבזקי זיכרון" להצגה בברלין, גרמניה במרץ 2023.
3. עבודה לקראת תערוכת אמנות עבור מוזיאון האמנות בדטרויט DIA, ארה"ב בשנת 2024. התערוכה תתבסס על התערוכה "אמנות בשואה: 100 יצירות מאוסף יד ושם" שהוצגה בברלין ב- 2016

תערוכות Ready2Print: הפקת שלוש תערוכות חדשות בפורמט Ready2Print בנושאים חסידי אומות העולם, יצירה במסתור ושארית הפליטה. וכן הוספת שפות חדשות לתערוכות תערוכות Ready2Print קיימות.

תערוכה חדשה "ילדים בתקופת השואה":

במהלך 2021 נמשיך בעבודת התחקיר ובניית קונספט להקמת תערוכת קבע על ילדים בתקופת השואה. התערוכה מתוכננת להיות מוצגת בחללי האודיטוריום עם סיום תהליך שיפוצו.

הצורך בהקמת תערוכה משקפת דרישה מהשטח. מבקרים רבים פונים בבקשה להציע ביד ושם חוויה ייחודית ומשמעותית גם לילדים המבקרים באתר ואינם מורשים להיכנס למוזיאון לתולדות השואה מפאת גילם. מתגבשת תערוכה היסטורית המתמקדת בילדים בשואה ושתציג את סיפורם בצורה תמטית-כרונולוגית ותותאם לילדים ולמבוגרים כאחד. התערוכה מיועדת להוות אבן שואבת למבקרים באתר ולשמש בסיס חיוני לפעילות חינוכית.

טיפול בתצוגות

המוזיאון לתולדות השואה

יימשך ביצוע סקר שימור מעשי ומונע בתצוגות. במסגרתו יוצאו לשימור פריטים הנמצאים בתצוגה, יתבצע דיוק ברמות התאורה בתצוגות ויטופלו וויטרינות רגישות (מבחינת לחות, אבק וכו'). יימשך פרויקט מיפוי כלל הפריטים המוצגים במוזיאון.

המוזיאון לאמנות השואה

ביצוע סקר שימור מעשי ומונע ליצירות המוצגות שיכלול בדיקת רמות תאורה, בדיקת אקלים, בדיקת ויטרינות, בדיקת אמצעי תלייה ועוד.

הנגשת האוספים

פרויקט DATA – העלאת קבוצות מאוסף החפצים לאינטרנט על גבי תשתית DATA של אוספי יד ושם

הפרויקט יאפשר הנגשה של חפצים מהאוסף לציבור הרחב דרך האינטרנט. בשלב הראשון יונגשו החומרים הקיימים כבר היום בתת האתר של מחלקת החפצים וכן אינדקסים של בגדי אסירים ומספרי אסירים ממחנות עבודה. האינדקסים הנגישים דרך האינטרנט יאפשרו למידה לגבי אופן סימון האסירים והביגוד שקיבלו היהודים במחנות השונים בתקופת השואה.

שלבי התקדמות הפרויקט הבאים יכללו עבודה עם צוות אגף מערכות מידע לשם אפיון ופיתוח הממשק וכן ליצירת כותרים מקוצרים לחפצים כדי להתאימם להצגה ברשתות החברתיות. כך תורחב החשיפה לציבור הגולשים בארץ ובעולם.

מתן שירותים לקהל המבקרים

אחד האתגרים במהלך 2022 תהיה להתאים את מתן השירות לקהל למצב ולאילוצים שנוצרו עם משבר הקורונה ולמדיניות המתהווה לגבי כניסת תיירים זרים לישראל תחת מגבלות התו הירוק. מחלקת מבקרים באגף ערוכה להפעיל את המערך המוזיאוני בכל היקף של פתיחת ההר למבקרים.

ימי עיון והרצאות

- i. שיח גלריה בתערוכה "הבזקי זיכרון"
- יום עיון בנושא "צילום ושאלות אתיות" בשיתוף עם בית ספר לצילום.
- בינואר 2022 יתקיים במוזיאון לאמנות אירוע פתיחה לתצוגה "חדש באוסף: הלגה וולפנשטיין-קינג (1922-2003): חיים, יצירה ואהבה בטרזין" האירוע יהיה מקוון בלבד או היברידי.
- סדנת מחקר בינלאומית: "תקופת השחרור בראי האמנות" - תתקיים בשיתוף פעולה עם מכון המחקר של יד ושם ב-25-26 באוקטובר 2022. הסדנה תתמקד באמנות שנוצרה אחרי השחרור על ידי אמנים ניצולי שואה במקומות שונים ומגוונים, ביניהם מחנות העקורים, בתי יתומים ובתי הבראה.
- הרצאות מקוונות של עובדי האגף בנושאי הליבה של האגף – אמנות בשואה וחפצים ששרדו את התקופה.

6. אגף הנצחה וקשרי קהילה

אירועים וטקסים

- הפקת מכלול אירועי יום הזיכרון לשואה ולגבורה תשפ"ב: בהתאם להנחיות משרד הבריאות. הצוות נערך להפקת שידור בכיכר גטו ורשה בהשתתפות קהל מלא ב-27 באפריל 2022. כך גם עצרת תנועות הנוער למחרת.
- פעילות משותפת עם עשרות ארגוני ניצולים: סיורים מודרכים ביד ושם, עצרות שנתיות, אזכרות, ימי עיון, מפגשים, הרצאות וטקסים, ביד ושם וברחבי הארץ.
- פעילות מועדון הסרט באופן מקוון או פיזי.
- פיתוח מערך שותפויות עם גופים שונים להפקת אירועים משותפים בנושא זיכרון השואה במרחב הציבורי הישראלי, כגון: קונצרטים (יידיש, לאדינו, כלייזמרים), ערב העשרה בנושא שירה וסיפורת, אירועים בשיתוף עמותת דורות ההמשך וכו'. אירועי התרבות יתקיימו בהתאם להנחיות ולהגבלות משרד הבריאות.
- הפקת אירועי עוגן בלוח הפעילות השנתי של יד ושם בעלי קשר ישיר להנצחת זיכרון השואה.

ביקורים רשמיים ומחלקת הדרכה

- המשך פעילות מחלקת ההדרכה והמדור לביקורים רשמיים בסיורים מודרכים, ימי עיון, הרצאות והשתלמויות לאורחים מהארץ ומחו"ל, בהם גם ארגוני הניצולים ועמותת דורות המשך, הן במתכונת מקוונת והן במתכונת פרונטלית.
- הרחבת הפעילות עם ארגונים וחברות במשק ומשרדי הממשלה, במטרה להביאם לסיורים מודרכים, ימי עיון והשתלמויות ביד ושם או ימי עיון מקוונים.
- הפקת כנסים עבור גורמי מפתח במגוון נושאים מתחום תולדות השואה.
- שיתופי פעולה ויוזמות עם הקורפוס הדיפלומטי הזר והישראלי.
- המשך יזום ימי עיון להנהלות, מטות ואישים בכירים במרחב הציבורי וביניהם: משרדי ממשלה, וועדות כנסת, עיריות, מועצות מקומיות ואזוריות, גופים מובילים ומעצבי דעת קהל, דירקטוריונים, ארגוני המגזר השלישי ונספחים צבאיים.
- פיתוח קשרי עבודה עם חברות הפקה בינלאומיות במטרה לארח ידוענים ומשפיענים ביד ושם.
- ריענון תכני ההרצאות וימי העיון, העשרתם ופיתוחם.
- המשך עבודה משותפת עם מדור פיתוח קשרי קהילה ותיירות על מנת להגדיל את מספר המשתתפים בפעולות מחלקת ההדרכה והמדור לביקורים רשמיים.
- המשך שיתופי פעולה וסיוע לאגפי יד ושם השונים: אירועי חתימה על הסכמי שיתופי פעולה בין-לאומיים, עריכת טקסי אזכרה, ביקור אורחי אגף הארכיונים, אגף המוזיאונים, ההנהלה ועוד.
- השתלמויות העשרה למדריכי האגף.
- פיתוח מערכי הדרכה חדשים ויצירתיים לריענון חווית המודרך ביד ושם.
- הרחבת הדרכות והשתלמויות בנושא השואה לקהל הרחב באופן פרונטלי או מקוון וביניהן: הדרכות "שישי ביד ושם", הדרכת משפחות, פעילות לאזרחים ותיקים ועוד.
- המשך פיתוח ושידרוג פרויקט "בר/בת מצווה" בארץ ובעולם.
- קיום קורסים עבור מדריכי תיירים ומורי דרך.
- המשך שיתופי פעולה עם קרן ג'נסיס לחיזוק מקומו של יד ושם כבית ליוצאי בריה"מ לשעבר.
- חידוש פעילות סמינרים לימודיים בפולין ובארצות נוספות, בהתאם להקלות הקורונה ופתיחת השמיים.
- פיתוח סיורים וירטואליים במוזיאון לתולדות השואה ובאתר יד ושם.
- "מסע מורשת משואה לתקומה": מסע בוגרים בישראל סביב מחוזות זיכרון והנצחה, אתרים היסטוריים הקשורים בהעפלה ובחלקם של הניצולים בתקומה.

קשרי קהילה ותיירות

- מאמצי שיווק, פרסום ומכירות שירותי ההדרכה ותכניות לקהל הרחב, במטרה להשיג את יעדיו האסטרטגיים והמרכזיים של מדור קשרי קהילה ותיירות הגדלת מספר המבקרים באתר, הגדלת הכנסות יד ושם ושיווק תכניות ופעילויות מקוונות.
- מיפוי ופילוח שווקי פעילות על מנת למקד ולייעל פעולות שיווק ופרסום לפעולות פרונטליות ומקוונות.

- **שיתופי פעולה בין ארגונים:** מדור קשרי קהילה ותיירות יפעל לחידוש פעילותו בפיתוח קשרי עבודה רלוונטיים ובהעמקת שיתופי פעולה עם גורמים מובילים בתעשיית התיירות המקומית, העולמית, מובילי דעת קהל ומחוללי תיירות.
- חידוש נוכחות פעילה **בירידים מקצועיים** וייעודיים מתחום התיירות הנכנסת ותיירות הפנים בתחום משאבי אנוש, וועדי עובדים ופיתוח הדרכה בארגונים.
- הנעת מהלכים לפיתוח **יזמות חדשות וייחודיות** באתר יד ושם.

פרויקטים ממשיכים

- קיום ימי עיון והכנה **לטקסי יום הזיכרון למקומות עבודה** בנושא השנתי לשנת תשפ"ב
- כתיבת **הרציונל השנתי לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה תשפ"ג - שנת 2023**.
- השתלמויות תוכן לצוות האגף
- ביצוע תחרות **"מעצבים זיכרון"** לעיצוב כרזה ממלכתית לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה תשפ"ב והיערכות לתחרות לשנת תשפ"ג.
- כתיבת חוברת **"לכל איש יש שם"** בעברית ובאנגלית.
- שיתוף פעולה עם "ארגון רבני צהר" לפרויקט **"דורות מאירים"**
- הפקת **קורסי העשרה לציבור הרחב** עבור חברות וארגונים, אזרחים ותיקים, דורות המשך ועוד במגוון נושאים מתחום תולדות השואה והגנאלוגיה.
- הפקת **סדרות מקוונות** בשיתוף ארגוני ניצולי שואה ופעילויות מיוחדות לארגוני הקהילות.
- **פרויקט שינדלר** - היערכות להקמת מרכז מבקרים לציבור בבית הקברות הנוצרי-קתולי בהר ציון בשיתוף הרל"י.
- **"מאחורי הקלעים"** - מפגשים פיזיים/מקוונים ייחודיים עם מומחי יד ושם ביום הזיכרון לשואה ולגבורה תשפ"ב.

הצעות לפרויקטים חדשים לשנת 2022

- **ספר השמות - ליד ושם** - בביתן 27, הביתן היהודי באושוויץ, נמצא ספר השמות ובו ארבעה מיליון ומאתיים אלף שמות קורבנות השואה, כפי שהיו ידועים במועד חנוכת הביתן (2013). הצבת עותק של ספר השמות ביד ושם שיאפשר לכל אותם שלא טסים לפולין להתרשם מהספר ולחוות את המפגש עמו באופן בלתי אמצעי. מהלך שכזה יכול להוות אטרקציה חדשה ומשמעותית באתר יד ושם.
- **אפליקציה למבקר ביד ושם** - פיתוח אפליקציה שתשמש את המבקרים באתר כמקובל במוזיאונים ברחבי העולם. האפליקציה תאפשר לתיירים מהארץ ומחו"ל, הדרכה אינטראקטיבית נגישה במכשירי הסלולר הניידים, תוך שילוב קול, תמונה, טקסט ומפות.
- **חזיון אור קולי בבקעת הקהילות** - בחינת אפשרות להקמת מיזם וידאו אומנותי באנדרטת בקעת הקהילות שיפנה למשפחות ותיירים מהארץ ומחו"ל. יצירת מיצג וידאו הוא בבחינת יצירה חדשה ומקורית הניזונה מכלי הבעה אומנותיים בכדי לייצר חוויה חד פעמית, מרגשת ואטרקטיבית.
- **ישיבת ממשלה ביד ושם לציון יום השואה הבין-לאומי** - ייסוד מסורת שנתי, החל מ-27.1.22, לקיומה של ישיבת הממשלה המיוחדת לציון 27.1 - יום הזיכרון הבין-לאומי לקורבנות השואה, ביד ושם.
- **מיצב צילום - תערוכת חוצות ביד ושם** - שילוב המרחב הציבורי ביד ושם באופן חויתי ומעורר סקרנות להעשרת חווית הביקור באתר. הציבור הרחב יוזמן לשלוח צילומי סטילס של מופעי הנצחת השואה השונים בסביבתם. מצילומים אלה נאצור מיצב חוצות ביד ושם.
- **הקמת קבוצת דיון מייעצת לנושא עיצוב זיכרון השואה בדורות הבאים** - יד ושם יוביל הקמת קבוצת חשיבה ושיח המורכבת מקבוצת נבחרת של הוגים, אנשי רוח, נבחרי ציבור, מובילי דעה ועוד לסבב דיונים שבסופם תיכתב אמנה העוסקת בעיצוב זיכרון השואה בדורות הבאים.
- **פעילות למרכזי צעירים / כפרי צעירים ברחבי הארץ** - קריאה למחויבות קהילתית שעיקרה – אימוץ קהילות והתאחדויות ניצולי השואה, ע"י מרכזי הצעירים, על מנת להבטיח כי זיכרון לא יאבד וכי נצר לפעילותם יעלה וילבלב ברחבי הארץ.
- **נתיבים של זיכרון** - סיור מודרך לקבוצות בנתיבי זיכרון השואה ברחבי הארץ. במסגרת זו יגובשו שלושה מסלולי אם (צפון, מרכז ודרום) אשר יורכבו מתחנות וציוני דרך משמעותיים בעיצוב זיכרון השואה וזכרה בארץ כמו גם סיפורם של ניצולי השואה בראשית ימי המדינה.
- **מועדון "הספר הטוב"** - יד ושם מבקש להפגיש את הקהל הישראלי עם מיטב הסופרים בארץ המתייחסים ביצירתם לנושא השואה.

- **העשרת ספריות עירוניות** - העשרת ספריות ברחבי הארץ בספרות העוסקת בנושא השואה מבית מדרשה של הוצאת יד ושם. במסגרת זו יוכלו יישובים לבחור ספרי זיכרונות, מחקר, ספרי נוער העוסקים בנושא השואה ויהפכו לזמינים לתושבי היישוב.
- **פרויקט חוצות בנושא "הצלה בידי יהודים בשואה"** - יד ושם בשיתוף עיריות ומועצות מקומיות יבנה ויצג תערוכת רחוב זמנית בנושא "הצלה בידי יהודים בשואה" בכיכרות מרכזיות בערים וביישובים.
- **מנשר אומנים** - אומנים מתחומי יצירה שונים (ספרות ושירה, צילום, אומנות פלסטית, אומנות חזותית, ציור ופיסול ועוד) יתכנסו ביד ושם לכנס בן יום אחד במהלכו יעמיקו בנושא אומנות יהודית בשואה. בתום הכנס יחתמו האומנים על מנשר זיכרון ובו יציגו מחויבותם העולה מהר הזיכרון שבירושלים לשמירת זיכרון השואה.
- **תיאטרון ושיח** - ערב בו תעלה הצגת תיאטרון מתוך הרפרטואר התיאטרלי הקיים בנושא השואה. לאחר ההצגה או לפני תינתן הרצאה קצרה בנושא ההצגה ו/או בנושא ייצוגי השואה בתיאטרון ויתקיים רב שיח עם הבמאי והשחקנים.
- **אנתולוגיה לשירה** - יד ושם יזמין משוררים ותיקים וצעירים לשלוח שירים העוסקים בנושא השואה וזיכרונה. פעם בשנה יפורסם קובץ שייתן במה וקול ליצירת שירת השואה בת זמננו.
- **סיור עששיות ביד ושם** - סיורים נושאים המיועדים למשפחות ומשלבים את חווית התוכן בסיור עששיות באתר לאחר השקיעה.
- **"גראפיטי שואה"** - סביב יום הזיכרון לשואה ולגבורה יוקם ביד ושם או במרחב הציבורי קיר גראפיטי שיוכל להביא לידי ביטוי קולות וגוונים בנושא זיכרון השואה ע"י הציבור הרחב.
- **SHOAHUB** - יצירת מרחב עבודה פיזי שיתופי (האב) לקיום מפגשים, כנסים ואירועים קהילתיים במגזר השלישי שיפעל בנושא הנצחת השואה וזכרה.

מרכז הזמנות

- הטמעת **המערכת לניהול הזמנות** ביד ושם - תה"ל.
- פיתוח ושידרוג **מערכת ההזמנות** המקוונת לציבור.
- המשך שימור הקשר עם **סוכני נסיעות וגורמי תיירות** ועם הציבור הרחב.
- סיוע במאמצי מכירות ושיווק פעולות הדרכה ופרויקטים מיוחדים.
- המשך קליטה, טיפול בהזמנות, מענה לטלפונים ובירורים בשוטף.

כללי

- המשך עדכון אתר האינטרנט של יד ושם בנושאים הקשורים בחוק חופש המידע באתר האינטרנט.
- המשך ייצוג יד ושם בוועדות הכנסת ובעמותה הפרלמנטרית הישראלית לפעילות לזכר השואה וסיוע לניצוליה.
- טיפוח, שימור וחיזוק הקשר עם ניצולי השואה ובני דורות ההמשך.
- הרחבת פעילות תרבותית לקהל הרחב מותאמת לתקופה ובהתאם להנחיות משרד הבריאות.
- טיפול בפניות ציבור במסגרת מרכז פניות אחוד של יד ושם.
- המשך גיבוש הסכם קיבוצי למדריכי יד ושם
- המשך גיבוש נוהל הרצאות ביד ושם.

7. מחלקת חסידי אומות העולם (חא"ע)

- במהלך 2022 תמשיך המחלקה במימוש מטרותיה, לרבות תחקיר מעמיק והכנת תיקי מועמדים לשם הגשה לדין והחלטה ע"י הוועדה לציון חסידי אומות העולם, תיאום עבודת הוועדה והנפקת אותות חסידים.
- **פרויקט החלפת שילוט:** עם קבלת האישור הסופי ממשד המשפטים על העברת כספי העיזבון, תחל המחלקה בעבודה על הפרויקט, כולל בדיקה ותיקון איות בשלטי החסידים שבשדרת חסאה"ע, תרגום סיפורי הצלה, זיהוי ושיוך מדויק של כל עץ לשלט המקביל, והזנת הנתונים העדכניים למערכת ה-GIS.
- **פרויקט "תיקים ישנים פתוחים":** בינואר יחל השלב האחרון של הפרויקט שעתיד להסתיים באוגוסט 2022.
- **מחשוב:** המחלקה תמשיך בתחזוקה שוטפת של מאגר המידע של מחלקת חסידי העולם במערכת "ספיר" ובהזנת נתונים עדכניים.
- **סיפורי הצלה:** המחלקה תמשיך בכתיבת סיפורי הצלה והעלאתם לאתר האינטרנט מדי תקופה. המחלקה מחברת סיפורי הצלה המבוססים על דו"חות ודיוני הוועדה לציון חסאה"ע. מדובר בתוספת לערכים שב"לקסיקון חסידי אומות העולם" שבהוצאת יד ושם. עם השלמת כתיבת הסיפורים ועריכתם הם מועלים למאגר המקוון. ב-2021 (עד נובמבר) נכתבו 109 סיפורי הצלה, העוברים כעת עריכה.

8. אגף טכנולוגיות מידע

פיתוח YVNG החדש והעלאת אוסף החפצים לאתר בפלטפורמת YVNG

האתר החדש צפוי לעלות לאוויר לקראת יום השואה 2022. ביצוע שינויים ושדרוגים במאגרים הקיימים תוך שיפור חווית המשתמש והוספת יכולות נוספות למאגר. המשך פיתוח התשתית המאפשרת חיפוש חוצה-מאגרים של כלל מאגרי יד ושם, תוך מתן פתרון לרלוונטיות של תוצאות החיפוש.

פרויקט שדרוג מערכת אתרי הרצח והסבתה ל-YVNG

המשך פרויקט הסבת הפלטפורמה של מערכת אתרי רצח לפלטפורמה חדשה, תוך יצירת אינטגרציה בין המידע שנאסף בידי החוקרים אודות אתרי הרצח השונים לבין שאר המידע שקיים ביד ושם: דפי עד, תמונות, שמות נספים, עדויות וכו'. לדוגמא: אדם שיגלוש בהיכל השמות ויגיע לשם של קורבן שואה שנרצח באתר רצח כלשהו שנחקר במסגרת הפרויקט, יוכל לקבל בלחיצת כפתור את מלוא המידע שהצטבר על ידי החוקרים אודות מקום זה.

פיתוח המערכת האחדה ת.ה.ל

המשך פיתוח והטמעת המערכת התפעולית האחדה ת.ה.ל – תוכנת הזמנות ליד ושם - מערכת חוצת-אגפים, הנותנת מענה לטיפול המקיף במבקרים ובקבוצות מאגפי בית הספר, הנצחה והמערך למבקר. המערכת החדשה תאפשר קליטת הזמנות דרך מערכת ההזמנות המקוונת לקהל הרחב ולסוכני נסיעות, רישום לאירועים והשתלמויות, שיבוץ מוזיאון וכן כיתות, אולמות, מדריכים, מרצים, נותני עדות ועוד.

ביתן 27 באשוויץ

המשך התפעול הכולל של הביתן כולל בקרה פיסית רבעונית (מותנה במגבלות הקורונה). יודגש כי ביוני 2020 הסתיים המנדט שיד ושם קיבל מממשלת ישראל לתפעול הביתן. יש להיערך לחידוש תקצוב הפרויקט מול הוועדה הבין-משרדית.

קידום אתר אינטרנט של יד ושם

אופטימיזציה של אתר יד ושם במנועי חיפוש, מעקב וניתוח התנהגות משתמשים באתר, טיפול בנגישות.

סריקת מיקרופילמים, דגימות ועריכות וידאו במדור דיגיטציה

ביצוע עבודות דיגיטציה ועריכות וידאו: טיפול בסלילי מיקרופילמים, דגימות של וידאו ואודיו, עריכות והמרות קבצים וסרטים ועריכת אירועים מקוונים.

עריכת אירועים - עריכת הרצאות לפני העלאתן לאתר יד ושם או ליוטיוב, וכן עריכת אירועים מקוונים של אגף הנצחה וקשרי קהילה.

טיפול בקובצי עדויות לצורך הנגשה - טיפול בשמע, ניקוי סאונד, שיפור איכות הצבע, עריכות וחיתוכים על מנת שיועברו להנגשה בצורה מיטבית. טיפול בעדויות שמחולקות למספר קבצים כיום, חלק מעדויות הניצולים מחולקות למספר קבצים - חיבור כל חלקי העדות לקובץ יחיד ובו העדות במלואה.

החלפת שילוט והטמעת פתרון הנגשה דיגיטלית בשלטי החסידים בהר

פיתוח פתרון טכנולוגי שיוטמע בשלטי החסידים הנמצאים בעצי החסידים בהר ובשלטי ההוקרה של החסידים בגן החסידים. השלטים החכמים יאפשרו למבקרים ביד ושם להיחשף לסיפורו של החסידים מתוך מאגרי המידע של יד ושם באינטרנט. ההנגשה הדיגיטלית תבוצע באמצעות הטמעת QR CODE על גבי השלט, אשר יקשר אל פרטי החסיד באתר האינטרנט של יד ושם, הכוללים את פירוט סיפור ההצלה, תמונות החסיד, מידע על האנשים שהציל ועוד. ההנגשה הדיגיטלית תבוצע באמצעות מכשירים חכמים כגון סמארטפון וטאבלט של המבקר. בכך תשודרג משמעותית חווית המבקר בהר ותיווצר חווית למידה משופרת לקבוצות מודרכות. הפרויקט כולל גם את החלפת שלטי החסידים בהר לשלטים חדשים מהלך שיבוצע בהובלת הסטודיו לגרפיקה ולדפוס שבאגף.

פיתוח ותחזוקת אתר ארכיון ארוולסן בגרמניה (ITS)

המשך פיתוח ושדרוג אתר ארוולסן, כולל העלאת חומרים נוספים לאתר.

יישום תקנות הגנת הפרטיות ושיפור אבטחת המידע בארגון

יימשכו פעולות לעמידה בתקנות הגנת הפרטיות, וחיזוק אבטחת המידע ביד ושם, ביניהן:

- רכש והטמעת מערכות לחיזוק אבטחת המידע
- חיזוק החסמיה של אפשרויות גישה לרשת ממכשירים לא מוכרים
- פעולות להעלאת מודעות העובדים להגנת הפרטיות וסכנות סייבר.
- המשך בניית נהלי אבטחת מידע והגנת הפרטיות בארגון.
- המשך פעילות להחתמת ספקים על הסכמי סודיות ואבטחת מידע.
- המשך טיפול במערכת הגיבויים כולל השגת יכולת שחזור טובה ומהירה יותר.
- המשך פעילות להפרדת רשתות.
- המשך טיפול בחיזוק האבטחה הפיסית מול מח' ביטחון.
- תחזוקה ושדרוג של כלל מערכות אבטחת המידע ביד ושם

שורה של פרויקטי שדרוג תשתיות

בין היתר: הטמעת מערכת גיבויים SPP בנטוויז'ן, החלפת מתגי התקשורת בנטוויז'ן, שדרוג והחלפת ה-Firewall בנטוויז'ן, החלפת מערכת VM Ware בנטוויז'ן, שדרוג שרתי SQL, הרחבת WIFI ביד ושם, שדרוג שרתים בנטוויז'ן וביד ושם

מעבר תשתיות יד ושם לענן ופרויקט "נימבוס"

עפ"י החלטת ועדת המרכזים, לא ניתן להאריך את ההתקשרות של יד ושם עם נטוויז'ן (סלקום), הספק הנוכחי של אירוח אתר יד ושם. לכן יש להיערך למעבר לאתר חלופי בענן בשיתוף מנהל הרכש הממשלתי. נמשיך בתהליך בחינה ותיחור מול אמזון וגוגל, הספקים שזכו במרכז נימבוס, ונמשיך בהיערכות ובבחינת משמעויות המעבר מבחינת הקמת התשתיות ומבחינה תקציבית. אנו מעריכים כי מהלך העברת התשתיות לענן ימשך מספר שנים.

פרוגרמה תפעולית משכן האוספים

המשך הכנת פרוגרמה תפעולית למשכן האוספים החדש, כולל אפיון תהליכי עבודה לתפעול אופטימלי של המשכן, בשיתוף עם חברת פורן-שרם ועם אגף הארכיונים ואגף המוזיאונים.

פריקט הנגשת עדויות ופתרונות תמלול

המשך פעילות להנגשת עדויות באינטרנט, והמשך בחינת פתרונות ומערכות תמלול לצורך הנגשת מדיה באינטרנט והעלאת עדויות נוספות לאתר בצירוף כתוביות כמתחייב ע"פ תקנות הנגישות. בעקבות קבלת פטור חלקי מתמלול עדויות, העלאה לאינטרנט של כמות מאסיבית של עדויות לצורך הנגשה, בהתאם לתוכנית שתיבנה מול הארכיון הכוללת את בחירת העדויות להנגשה ואפיון תהליך העבודה להעלאת העדויות לפורטל, כולל עריכה, העלאה ליוטיוב והנגשה באתר. המשך מהלך הנגשת כ-4,000 עדויות אשר קיים עבורן תמלול ב-WORD. העדויות יועלו לפורטל העדויות עם תמלול לא מסונכרן, לאחר שיעברו פעולות הכנה להנגשה, ביניהן עריכה, תיקוני סאונד, איחוד קבצים, העלאה ליוטיוב ועוד.

המשך פעילות לתמיכה בפלטפורמה של עבודה מרחוק

המשך תמיכה בפעילויות המתבצעות באון ליין בכלים טכנולוגיים מגוונים – הרצאות, קורסים, כנסים, ישיבות וכו', ניהול פעילות הזום והוובינרים, המשך חיבור עובדים לפלטפורמת VPN המאפשרת עבודה מאובטחת מהבית, רכש ציוד מותאם לעבודה מרחוק, המשך תמיכה והטמעה של פלטפורמת Teams לקיום קבוצות עבודה מרחוק, ישיבות, שיתוף מסמכים ועוד.

שדרוגי חדרי ישיבות וכיתות למציאות היברידית

על מנת להתאים חדרי ישיבות ומספר כיתות למציאות של פעילויות היברידיות (חלק מהקהל/מרצה בכיתה וחלק משתתפים מרחוק), יש צורך בשדרוג ציוד ה-VC הקיים בכיתות. מתוכנן שדרוג של חדר ישיבות שנהבי, אולם המכון ומספר כיתות באגף השני של בית הספר (בהתאם לקבלת תקציב לפרויקט).

חיבור למערכת ספיר של חומרים מהרצאות מזום

בחינת קטלוג ורישום של חומרים מהרצאות זום למערכת ספיר, עבור אגפים שונים.

ה-ארגון קטלוג מאגר הסרטים במרכז הצפייה

מאגר הסרטים מקוטלג בספיר במבנה נתונים ישן. האגף יקדם מהלך להתאימו למבנה נתונים חדש יעיל ועדכני של קטלוג ואחזור מידע נכונים בהיבט רחבי, בשיתוף עם מרכז הצפייה והארכיון.

העלאת ניצולים למאגר

המשך טיפול בהנגשת רשומות שם של ניצולים.

IRemember Wall

פיתוח קמפיין IRemember Wall ליום השואה הבינ"ל – קמפיין בפייסבוק לשיתוף שמות של קורבנות השואה בקיר זיכרון ייעודי, בשיתוף אגף תקשורת. בחינת הוספת יכולת להצטרף לקיר הזיכרון מתוך מאגר השמות ולהעלות זיכרון של קורבן לקיר הזיכרון מתוך דף המאגר.

לאסוף את השברים - פיתוח טופס מקוון לימי איסוף

פיתוח טופס מקוון לקליטת הפריטים והמידע בימי איסוף חפצים בשטח.

הסטודיו לגרפיקה והפקות דפוס

עיצוב חומרים התומכים בפעילות יד ושם בכלל האגפים: חומרי לימוד, הזמנות לאירועים, קורסים וימי עיון, מידע לציבור הרחב, טפסים, חומרים לכנסים וחומר פרסומי רב המופץ במדיות החברתיות, אתרי אינטרנט ודיוררים. בנוסף, יבוצעו הפקות דפוס עבור כלל האגפים, ונטפל בעיצוב והדפוס ספרים וכן ביצירת פקסימיליות עבור המוזיאון.

עבור אגודת הידידים ומחלקת חסידי אומות העולם

- הובלת פרויקט החלפת שילוט החסידים בעצי החסידים ובקירות החסידים בגן החסידים לשילוט חדש.
- עיצוב השלטים החדשים, התנהלות מול ספק השלטים והובלת הפרויקט.

עבור אגף מוזיאונים - תערוכות R2p (Ready to Print)

- 2 תערוכות חדשות לעיצוב R2P
- המשך עיצוב גרסאות נוספות לתערוכות בשפות נוספות ובגדלים שונים.
- עיצוב ויטרינת החודש במבואה-מתחלפת כל מספר חודשים.
- החלפת התגיות במוזיאון האומנות.
- החלפת התצוגה בוטרינות בכניסה לארכיון.
- הכנת רפליקות/פקסימיליות.

עבור אגף תקשורת

- מגזין יד ושם בעברית ובאנגלית – עיצוב מספר גיליונות בשנה בפורמט מקוון.
- דו"ח שנתי 2021.
- עיצוב לוח שנה 2022-2023.
- כרטיסי שנה טובה.
- עיצוב מודעות/באנרים לפרסום בכלי המדיה השונים
- עיצוב שלטי חוצות.

עבור אגף קשרי חוץ

- עיצוב אוגדני תחקיר ארכיוני עבור התורמים.
- עיצוב מגזין מקוון לדסק אמל"ט וצרפת אחת ל-3 חודשים.
- עיצוב הצעות פרויקטים לתורמים.
- עיצוב חומר לאירועי בר מצוה.
- עיצוב כרטיסי ברכה במספר שפות וגרסאות.
- עיצוב עבור אירועי תורמים של האגף ביד ושם ובחול"ל.

עבור המערך למבקר

- המשך עיצוב שילוט עבור מקטעים נוספים ותחזוקת שילוט פגום.
- חנות אינטרנטית למוצרים יד ושם – סריקה וצילום.

עבור אגף משאבי אנוש

- עיצוב לתערוכת עובדים.
- המשך עיצוב ברכות, ניוזלטרים וטפסים עבור האגף.

עבור אגף הנצחה וקשרי קהילה

- עיצוב חומר שיווקי עבור עצרת יום השואה 2022.
- עיצוב חומר שיווקי למגוון פעילויות יד ושם, לרבות הזמנות לאירועים ועצרות זיכרון, הרצאות, קורסים, באנרים לרשתות החברתיות.

עבור בית הספר הבין-לאומי להוראת השואה

- הפקת כתב העת "בשביל הזיכרון" בפורמט מקוון מספר פעמים בשנה.
- המשך עיצוב חומרים שיווקיים לפעילויות בית הספר המוצעות לקהל הרחב: הרצאות זום, ימי עיון מקוונים.

עבור המכון הבין-לאומי לחקר השואה

- עיצוב חומר שיווקי עבור סדנאות מחקר וימי עיון
- עיצוב הזמנות לאירועים וניוזלטרים של המכון.

עבור ההוצאה לאור

- עיצוב עטיפות ספרים
- סריקות ספרים
- הדפסת ספרים

עבור אגף הארכיונים

- עיצוב חומרים שיווקיים עבור כנס בינ"ל
- עיצוב חומרים עבור קמפיין איסוף השמות

9. אגף התקשורת

- המשך הפעילות לחיזוק מעמדו ותדמיתו של יד ושם בציבור בישראל ובעולם ולחשיפת פועלו באמצעות פעולות תקשורתיות ושיווקיות.
- המשך הרחבת הקשר השוטף והייזום של יד ושם עם התקשורת הכתובה והאלקטרונית בארץ ובעולם. ייעשו מאמצים להשיג חשיפה נרחבת ככל האפשר לאירועים ולפעילויות של כלל היחידות של יד ושם. לצד אלה, המשך הצגת יד ושם - כאינסטנציה לאומית ובין-לאומית מרכזית בתחום השואה, המובילה, מגיבה ומסבירה מגוון סוגיות ומאורעות אקטואליים בעלי זיקה לשואה ולאנטישמיות
- - כמוסד דינאמי, פעיל ורלבנטי בזירה הישראלית, היהודית והבין-לאומית.
- בנייה ויישום של תכנית תקשורתית מקיפה לקראת אירועי יום הזיכרון הבין-לאומי ויום הזיכרון לשואה ולגבורה הכוללת יחסי ציבור ודוברות של האירועים והפעילויות. המשך הענקת סיוע נרחב לכלי התקשורת הכתובה והאלקטרונית (לרבות אינטרנט) בתכנים, רעיונות וסיפורים בנושא השואה, בזיקה אל התכניות, המוספים והגיליונות המתוכננים להתפרסם סמוך ליום הזיכרון לשואה. קיום שיתוף פעולה עם גל"צ בפרויקט "בקולם", עם סלקום בפרויקט שידור העדויות ועם רשת 13 בשידור סרטים בהפקת בית הספר וכן ייזום קידום פרויקטים נוספים עם כלי התקשורת.
- קיום ימי עיון לתקשורת הישראלית המשודרת והכתובה הכוללים סיורים מיוחדים במוזיאון לתולדות השואה ו"מאחורי הקלעים" ביד ושם, מפגש עם מומחי יד ושם ועם היו"ר.
- הפעלת תכנית העשרה לאנשי טיקטוק: התכנית תכלול הרצאות מקוונות של מומחי יד ושם, סרטונים, עדות של ניצול שואה ועוד.
- קיום 2 סמינרים לכתבים ועורכים מחו"ל - סמינר אחד מקוון וסמינר אחד ביד ושם (מותנה בתנאי הקורונה).
- סיוע לאגף הנצחה וקשרי קהילה בבניית סדרת הרצאות בנושא "שואה ותקשורת" בפברואר 2022. שלושה פאנלים יתקיימו בהנחיית מנהלת אגף תקשורת וראש מדור תקשורת ישראלית.
- העלאה לאתר האינטרנט של יד ושם 3 גיליונות של כתב העת "מגזין יד ושם" בשפות העברית והאנגלית בגרסה החדשה המקוונת: בחודש מרץ (גיליון חורף), בחודש יולי (גיליון קיץ) ובחודש אוקטובר (גיליון סתיו) – בהיקף של כ-70 עמודים בשתי השפות. המשך הקפדה על מתכונת המגזין המשלב כתבות עומק, סיפורים אנושיים ונושאים אקטואליים והמשך העלאת תכנים לאתר האינטרנט מתוך מגזינים שונים ע"פ נושאים ותחומים משותפים.
- המשך יישום הנהלים והמעקב על הטמעת המיתוג החדש של יד ושם במגוון הפלטפורמות והחומרים הפרסומיים והשיווקיים של יחידות המוסד: כרטיסי ביקור, ניירות פירמה, מודעות, ברושורים, חוברות, כריכות ספרים, פולדרים, שלטים, חתימות אלקטרוניות של העובדים, מצגות, עיצוב אתר האינטרנט של יד ושם ועוד.
- הפקת לוח שנה ואגרת שנה טובה של יד ושם, וכן חוברת דו"ח שנתי לסיכום שנת העבודה 2021.
- המשך כתיבה והפצה של הידיעון המקוון השבועי בעברית ובאנגלית לעשרות אלפי משתמשים.
- המשך והרחבה של שירותי התקשורת השיווקית לאגפים ולמחלקות השונות, מתוך ראייה תדמיתית-כוללת של יד ושם, במיוחד בתחום השיווק המקוון. הפקת סרטונים וסרטי וידאו וכן ניהול והפקה של קמפיינים שיווקיים גדולים ורחבי היקף.

- המשך ניהול הפעילות של שמונת ערוצי היו-טיוב של יד ושם: מתן מענה לצרכי האגפים השונים בהעלאת קבצי וידאו, ביצוע בקרת איכות, ניטור תגובות, אופטימיזציה ושיפור הנגישות, פתיחת ערוץ יו-טיוב נוסף לשפות נוספות עבור הפקות ביה"ס של יד ושם.
- הפקת סרטונים לאירוע חנוכת האקדמיה למנהיגות חינוכית ע"ש אדלסון (5.1.22).
- הובלת קמפיין פרסום ושיווק למיזם משותף של יד ושם וארגון רבני צהר – "דורות מאירים", הקורא לקהל הרחב להדליק ששה נרות בערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה ולקרוא "אל מלא רחמים" ו/או "נזכור" מאת אבא קובנר.
- הובלת קמפיין שיווק לפרויקט "16 Objects – Yad Vashem in Germany" בשיתוף אגודת הידידים של יד ושם בגרמניה. זאת, במטרה לחבר את הקהילות המקומיות במדינות גרמניה השונות אל זיכרון השואה וליד ושם דרך זיקה לחפצים, מסמכים ופריטים מאוספי יד ושם שמקורם בגרמניה.
- הפקת סרטונים לעידוד תיירות באנגלית ובעברית, הפקת חומרים שיווקיים לגיוס תרומות למרכז ההדרכה הצה"לי של יד ושם בעיר הבה"דים וקטלוג אוסף התצלומים במערכת "ספיר".
- עדכון והרחבה של תת-האתר עבור יום הזיכרון הבין-לאומי לשואה ולגבורה עם כל המידע הרלוונטי. תת-האתר יכלול אינפורמציה רלוונטית, תמונות מהאירועים ועוד.
- קיר הזיכרון – Remember Wall: קיום פעילות מרובת משתתפים המעודדת השתתפות קהל גלובלי (בשש שפות) והקוראת למשתתפים לזכור קורבן שואה מסוים ולשתף זאת במדיות החברתיות. הפרויקט מבוצע בשיתוף עם פייסבוק העולמית ויכלול ב-2022 השקה של קיר הזיכרון בקמפיין גלובלי. יוכנו חומרים שיווקיים ויתאפשר להצטרף לקיר מתוך מאגר שמות הנספים של יד ושם. היעד ב-2022 הוא 200,000 משתתפים.
- בניית 6 תתי-אתרים ליום הזיכרון לשואה ולגבורה בזיקה אל הנושא המרכזי, סיפורי וסרטוני מדליקי המשואות, שמות להקראה בטקסים, גלריית תמונות ועוד.
- שידור העצרת המרכזית בערב יום השואה ביו-טיוב ב-7 שפות ובפייסבוק בעברית ובאנגלית.
- הקמת 2 תערוכות מקוונות: תערוכת "מסילות אל האבדון – שילוחם של היהודים בתקופת השואה" (באפריל) ותערוכה נוספת (בדצמבר).
- הכוונה, ייעוץ ובנייה של תכנים עבור יחידות יד ושם: אפיון הצרכים, ייעוץ בסוגי טמפלטים ועיצוב התכנים.
- הרחבת פעילות "זום אנליטיקס" באתרים, אפיון ו"טירגוט" קהלים המגיעים לאתר. עיצוב ויצירת באנרים ייעודיים ושיפור חוויית המשתמש.
- הרחבת תת-האתר "בחרנו בחיים" (ניצולי השואה במדינת ישראל) והוספת קישורים לערכים השונים בויקיפדיה.
- הסבת תערוכות ומדורים נוספים לא רספונסיביים (לא-מותאמים) באתר למתכונת "דרופל".
- אופטימיזציה של הדפים באתר במטרה לשפר את מיקומו בתוצאות מנוע החיפוש.
- בניית דפי "אגרגציה" המרכזים תכנים בנושאים ואירועים היסטוריים משמעותיים ספציפיים.
- הרחבת פעילות "זום אנליטיקס" באתרים, אפיון ו"טירגוט" קהלים המגיעים לאתר.
- עדכון והרחבה של האתרים בשפות השונות: גרמנית, ספרדית וצרפתית. הכנת תערוכות ומיני-תערוכות, תרגום והתאמה של תוכן רלוונטי לכל שפה, כתיבת בלוגים, כתיבת פוסטים למדיה חברתית ועוד.
- המשך ייזום והעלאת של פרויקטים לאתר האינטרנט של יד ושם והגברת החשיפה ברשתות החברתיות (פייסבוק, טוויטר, אינסטגרם ופינטרסט) ובאמצעות שיווק מקוון לתכנים ולפעילויות של יד ושם.
- היערכות לבניית פרויקט ברשתות החברתיות לסיוע במאבק באנטישמיות – בניית כלים מקוונים מותאמים לשימוש ברשתות מבוססי וידאו (המימוש מותנה בגיוס התמיכה הנדרשת).
- פתיחת חשבון טוויטר וחשבון אינסטגרם בעברית במטרה להגיע לחשיפה למגוון קהלי יעד (המימוש מותנה בגיוס התמיכה הנדרשת).

10. אגף משאבי אנוש וארגון

יד ושם מצוי בתחילת 2022 לקראת שינוי ארגוני משמעותי, ובה בעת שואף לשמור על רמת פעילות מלאה. על מנת לבצע תהליכים ארגוניים חיוניים ביד ושם בתקופה הקרובה, נודעת חשיבות רבה להשקעת משאבי כח אדם ותקציב לשם קידום "מיתוג המעסיק" של יד ושם כמקום שטוב, נעים וכדאי לעבוד בו, ולחיזוק תחושת היציבות והמחויבות הארגונית של העובדים ביד ושם. במקביל להבטחת הפעילות הסדירה בתחום השכר, הנוכחות והתנאים הסוציאליים, ישנו צורך גדול בהגברת הנגישות של צוות האגף, בפעולות לשימור עובדים והגברת תחושת המחויבות הארגונית, בשימור

well being – ובפיתוח המשאב האנושי (עובדים ומנהלים) להתמודדות עם המשימות הארגוניות הקיימות והמשתנות. הגשמת יעדים אלה מחייבת אישור תכנית ותקציב לשימור והרחבת כל הפעולות הקבועות בתחומי הפעילות הארגונית של אגף משאבי אנוש (אשר קוצצו בשנת 2021). זאת על מנת לאפשר פעילות משאבי אנוש אסטרטגית לתמיכה במשימות הארגון השוטפות ובתהליכים הארגוניים הצפויים.

בנוסף, ישנו הכרח בהשלמת מצבת כח האדם החסרה של מדור משאבי אנוש, תוך חלוקת תחומי אחריות מחודשת ובהשקעה מתמדת בפיתוח מקצועי של צוות האגף.

פעילות ארגונית

כאמור לעיל, קיימת חשיבות עליונה בהשקעת משאבי כח אדם ותקציב בניהול, שימור ופיתוח ההון האנושי של יד ושם. לאור זאת, לצד המשך הפעילות השוטפת בתחומי השכר, הנוכחות והתנאים הסוציאליים והתאמתה לנסיבות לאומיות וארגוניות משתנות - תכנית העבודה של האגף בתחום משאבי האנוש לשנת 2022, מתייחסת לכלל תחומי הפעילות של האגף.

גיוס, השמה וקליטת עובדים

בתחום זה, ימשיך מדור תפעול ופיתוח משאבי אנוש לפעול למתן מענה לצרכי כח האדם בארגון ע"י ניהול תהליכי גיוס פנים וחוץ-ארגוניים וקליטת עובדים, בהתאם לנסיבות המשתנות, החלטות ההנהלה ונהלי העבודה וכן בהלימה לחוקים, נהלים ולמחויבויות חוץ-ארגוניות בתחום.

הדגש על ניהול תהליכי גיוס פנימיים מייצר תנועה ארגונית המגבירה באופן טבעי את הצורך בניהול תהליכי גיוס נוספים. עם זאת, מתוך היכרות עם צרכי הגיוס המורכבים של יד ושם - בימים אלה ובעתיד - ומתוך הכרה בקשיי גיוס עמם מתמודדים ארגונים מגייסים רבים בארץ ובעולם, יפעל מדור משאבי אנוש להתמחות והגברת השימוש בכלי גיוס מתקדמים מגוונים, בדגש על שימוש ברשתות חברתיות. זאת, לצד מחויבות ליישום החוק לקידום העסקת עובדים עם מוגבלות משמעותית בארגון ושאיפה לגיוון תעסוקתי מרבי.

לצד הפעילות השוטפת בתחום הגיוס והקליטה, יורחבו ויועמקו תהליכי קליטת העובדים ע"י הגברת המעורבות של האגף. ככל שתחליט הנהלת יד ושם על שינויים ארגוניים וניוד עובדים, יעסוק צוות הגיוס בתפעול תהליך זה.

רווחת העובד

בשנים האחרונות פותחו והורחבו באגף מגוון פעולות רווחה קבועות ומסורתיות, אותן הקפדנו לשמר גם במהלך שנת 2021 המאתגרת ושנקפיד לבצע גם בשנת 2022: ניהול תהליכי פרישה; תערוכת עובדים שנתית; ציון מועדים ואירועים מיוחדים בלוח השנה; התייחסות אישית לאירועים משמעותיים במעגל חיי העובד ומשפחתו.

פעולות משתנות לחידוש, ריענון, גיוון והפריה

תכנית הרווחה השנתית כוללת סעיף פעילויות משתנות: סדנאות, הרצאות וכינוסים בנושאים שאינם קשורים באופן ישיר לעבודת העובדים ביד ושם. אלו נועדו לאפשר התייחסות לרווחתו האישית והמשפחתית ולבריאותו (הנפשית והפיסית) של העובד. כאמור, אנו שואפים להגביר את פעילות הרווחה בשנת 2022 ולקיים לפחות 4 פעילויות רווחה שונות לאורך השנה (בהתאם למגבלות בריאותיות וארגוניות, זיהוי צרכים והיצע קיים בכל נקודת זמן).

השתתפות ושיתוף פעולה בפעילויות ועד העובדים והאגפים

בנוסף על פעילויות הרווחה המגוונות היזומות, ממומנות ומנוהלות במלואן ע"י האגף, משתתפת הנהלת יד ושם, באמצעות אגף משאבי אנוש, גם בפעילויות רווחה קבועות המנוהלות ע"י ועד העובדים, כגון אישור ומימון חלקי של קייטנת קיץ לילדי עובדים וביום כיף לילדי עובדים. בתקופה זו של יחסי עבודה מורכבים, אנו מייחסים חשיבות לשימור הפעילות החיובית עם ועד העובדים בהקשר זה.

פיתוח

כאמור, מטרה מרכזית בפעילות אגף משאבי אנוש וארגון הינה הרחבה, התאמה ושיפור של תהליכי העבודה הארגוניים. זאת, על מנת לאפשר פיתוח ארגוני, וחיזוק התרבות הארגונית ותהליכי עבודה חוצי ארגון לצד מתן מענה הדרכתי לעובדים ומנהלים. תכנית העבודה השנתית בתחום זה, כוללת 3 סעיפים מרכזיים.

פיתוח ארגוני

בסעיף זה מתוכננת פעילות בשלושה ערוצים מרכזיים:

- פורום כח אדם אגפי: כינוס ממלאי התפקידים העוסקים בכח אדם בכל יחידות יד ושם במטרה לקדם יצירת שפה משותפת, אחידות בין-אגפית, שיתופי פעולה וחיזוק השייכות הארגונית של ממלאי תפקידים אלה.
  - הערכת עובדים: תהליכים סדורים ומשמעותיים של הערכת עובדים בארגון מעודדים חשיבה משותפת לשיפור והתייעלות אישית וארגונית ומהווים בסיס חיוני לתהליכים ארגוניים ומשאבי אנושיים רבים. תחום זה כולל המשך ניהול תהליכי המישוב לעובדים בתקופת ניסיון וכן קידום הטמעת תהליכים קבועים וכלל ארגוניים להערכת עובדים סדורה, אחידה ועדכנית.
  - ספר תפקידים – כאמור, למרות הקפאת תהליך הטמעת ספר התפקידים בארגון, גם במהלך 2021 מצאנו שספר התפקידים משמש וימשיך לשמש אותנו ביעילות בבחינת בקשות יומיומיות בתחומי כח האדם ובמתן מענה סדור לסוגיות העולות מעת לעת.
- תכנית העבודה לשנת 2022 בנושא זה מתמקדת בסיום עדכון התפקידים בהתאם למציאות העכשווית ו/או למחשבות על העתיד הנראה לעין והטמעת ספר התפקידים בארגון בהקדם האפשרי. זאת, בדגש על קיום שיחות תיאום ציפיות עם העובדים.

יש לקחת בחשבון כי כל תכנון שינוי ארגוני ככל שיהיה ידרוש למידה מעמיקה של הצוות שיוביל את תהליך השינוי את ספר התפקידים, המבנה שלו, ההשלכות שלו ומשמעויותיו היישומיות.

פיתוח עובדים ומנהלים

בנוסף לעבודה השוטפת בנושא הלמידה הארגונית בתוך ומחוץ ליד ושם, וככל שיאושר התקציב הייעודי בנושא זה, תוגש תכנית מפורטת בהתאם למיפוי צרכים עדכני בנושא.

יצוין כי במידה ויוחלט על שינוי ארגוני משמעותי ביד ושם, צריך יהיה במסגרתו להקציב משאבי כח אדם ותקציב ניכרים נוספים בהכנת העובדים והמנהלים ליישומם של המהלך.

פיתוח תשתיות מש"א

יש כוונה להמשיך במהלך שנת 2022 את עבודת עדכון ופרסום נהלי העבודה בתחומים שונים, כשלב בסיסי לאפיון, עדכון והטמעה של תשתית התקשורת הפנים-ארגונית.

מערך המתנדבים

לקראת סוף 2021, עם החזרה למצבת כח אדם מלאה במדור משאבי אנוש, נערכו שינויים גם בהגדרות התפקידים וניהול המתנדבים חובר לתחום הרווחה (בהתבסס על הכישורים הרלוונטיים לניהול תחומים אלה). יש כוונה לקדם משמעותית את מערך ההתנדבות ביד ושם. תכנית העבודה של האגף לשנת 2022 כוללת פעילות לשימור הקשר השוטף עם המתנדבים וכן תכנון סדנאות, הרצאות וכינוסים בנושאים שונים עבור אוכלוסיית המתנדבים. זאת, לצד המשך הפעילות השוטפת בניהול הקשר עם עמותות ומתנדבות השירות הלאומי.

11. אחזקה ותפעול

- החלפת לוחות חשמל ישנים והחלפתם בלוחות חדשים ובטיחותיים
- התקנת מערכת שאיבת סולר להבטחת זמינות דלק לגנרטור החירום
- המשך שדרוג בקרים לבקרת מבנים
- שיפוץ הכביש בכיכר הכניסה ליד ושם
- תיקון עמודי תאורה בנתיב הכניסה ליד ושם
- התקנת צנרת ניקוז למי גשם ברחבת אוהל יזכור

12. אגף קשרי חוץ (קש"ח)

השפעת משבר הקורונה על התמונה הפילנטרופית של יד ושם בחו"ל ניכרת בעיקר בהקשר של הבטחות עתידיות. במהלך השנתיים האחרונות נתקבל היקף מועט של הבטחות חדשות לשנים הקרובות. זאת, יחסית לשנים שלפני הקורונה. רוב ההבטחות החדשות שגויסו ב-2021 הן לשנה זו, ומגורמי מימון רב-שנתיים (כגון ועידת התביעות, קרן משפחת אדלסון, ממשלת גרמניה, ועוד). בהעדף נסיעות גיוס לחו"ל, וכשתורמים אינם רשאים לבקר בישראל, קשה מאוד לזכות בהבטחות חדשות.

היעד שקבענו לגיוס בפועל במהלך שנת 2022 מסתכם ב-24 מיליון דולר לתקציב שוטף, ו-9 מיליון דולר לפיתוח.

היקף ההבטחות לשנת 2022 עומד כעת על כ-24 מיליון דולר סה"כ, מתוכם כ-17.5 מיליון דולר לשוטף, וכ-6.5 מיליון דולר לפיתוח. כלומר רק כ-60% מיעד הגיוס לשנת 2021 מכוסה על ידי הבטחות עתידיות. פירוש הדבר שמשבר הקורונה כבר משפיע באופן משמעותי על התחזית התקציבית של יד ושם בשנים הבאות, ומחייבת אותנו להיערכות אסטרטגית שונה ומעודכנת.

תכנית העבודה לשנת 2022 עוצבה כדי להתמודד עם האתגר הזה, וכוללת יישום של השלבים הראשונים של התכנית האסטרטגית החדשה "קש"ח 2030". אלו עיקרי התכנית:

תכנים

- רלוונטיות לתומכים בקהילתם: יצירת ערך ורלוונטיות למעגלי התומכים.
- חשיבה אסטרטגית וחדשנות: שותפות בתהליך גיבוש האסטרטגיה החדשה של יד ושם תוך ייצוג צרכי פיתוח המשאבים

שיטה

- שיח עם קהילות תומכים: חידוש ההסכמים עם אגודות הידידים, וחיזוק הקשר עם תורמים בולטים.
- שירות תמיכה בפיתוח משאבים: שדרוג והרחבה של מערך השירותים התומכים בגיוס משאבים.
- משאבים מתחדשים: שכלול ערוצי גיוס קיימים, ופיתוח ערוצי גיוס חדשים.

צוות

- התאמת מבנה הצוות לתכנית העתידית, ופיתוח משאבים כמשימה שיתופית.

13. אגודת ידידי יד ושם בישראל

בצל משבר הקורונה המתמשך מצופה שגיוס הכספים בשנת העבודה 2022 יהיה מורכב ומאתגר. עם זאת, בכוונת האגודה לפעול כדי להרחיב את מעגל התורמים של יד ושם בישראל, כדלהלן:

- גיוס תרומות חדשות מבעלי ההון בישראל, תוך התמקדות בבעלי הון פוטנציאליים שלהם זיקה אישית כלפי פעולות שמקיים יד ושם.
- איתור תורמים פוטנציאליים חדשים שיצוו את יד ושם בצוואתם. בכך יושבח הקשר עם בעלי הצוואות הקיימים. מדובר כמובן בטיפול עדין המתבסס על אמון הדדי ודיסקרטיות מרבית. צוות האגודה מקיים קשר זה ברגישות רבה ובאופן הולם, מכבד ומקצועי. כך, למשל, צוות האגודה משתלב בפעילות איסוף החומרים של המחלקות המקצועיות ביד ושם, ותוך כדי כך מאתר תורמים פוטנציאליים חדשים ומפתח קשר עמם.
- גיוס תרומות חדשות מתורמים פרטיים (שאינם בעלי הון) באמצעות מערת הזיכרון שביד ושם ובאמצעות תמיכה בפרויקטים מצומצמים יחסית.

- הגשת בקשות חדשות לתמיכה מהקרנות הפילנטרופיות התומכות באופן מסורתי ביד ושם וחיפוש קרנות והקדשים חדשים שניתן להגיש להם בקשות תמיכה בפעילות יד ושם.
- ריכוז תחום התמיכות הישירות המתקבלות ביד ושם ממשרדי הממשלה בגין יישום פרויקטים הנעשים בשיתוף פעולה ישיר עם.
- טיפול משפטי בהיבט ההנצחה בתיקי העיזבונות המתייחסים לנפטרים מישראל אשר "קיבעו" את יד ושם כמוטב בצוואתם. וכן המשך טיפול בהליכים המשפטיים הקשורים בקבלת עיזבונות חדשים המיועדים ליד ושם.
- המשך פעולה על-מנת לממש נדל"ן שנתרם ליד ושם באמצעות קיום מכרזים פומביים למכירתם:

- נכס ארגון יוצאי צויזמיר (רח' מנדלשטם 6, תל אביב)

- נכס ארגון יוצאי ראדומסקו (רח' חולדה 9, תל אביב)

- כמדי שנה, לקראת יום הזיכרון הבין-לאומי לשואה (27/1/2022): השקת קמפיין דיור ישיר שבמסגרתו שוב תפנה האגודה לרבות התורמים הוותיקים הרשומים במאגריה.

מותנה בהמשך ההתאוששות ההדרגתית של תיירות הפנים – ואולי גם תיירות החוץ – הפעלה מחודשת של המערך האקטיבי לגיוס התרומות בהר. בכלל זה, הפעלה מחודשת של עמדת גיוס התרומות שבמבואה והמשך איסוף תרומות המתקבלות במסגרת קופות המפוזרות באתר.

היעד לתרומות בפועל בשנת העבודה 2022: כ-\$ 4,740,000.

יעד גיוס התרומות החדשות בשנת העבודה 2022: כ-\$ 3,000,000.

14. פיתוח ובניה

קמפוס מורשת:

- השלמת ההקמה של משכן האוספים והמערכות הטכנולוגיות התומכות (כולל מערכי אחסון, מערכת הפחתת חמצן, מיזוג אויר, אינסטלציה וכו')
- תחילת עבודות פיתוח נופי של קמפוס מורשת
- הכנת תכנית העברת האוספים והיערכות ליישומה
- הכנת תכנית רכש ציוד נייד למשכן האוספים וביצועה
- תכנון אדריכלי ותחילת תהליך רישוי של האודיטוריום המחודש

המרכז החינוכי בקריית ההדרכה של צה"ל:

- ביצוע התאמות בתצוגה ובתכניות החינוכיות (על בסיס ההרצה הניסיונית)
- השקת המרכז החינוכי – ביום הזיכרון לשואה ולגבורה (28.4.22)